

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno redno in praznično. — Izhajati do 30. septembra vsak dan 2, do 100 vrt 4 Dn 2.50, od 100 do 200 vrt 4 Dn 3, večji izjemni pakt vrsta Dn 4. — Popust po dogovoru, izjemni davki posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Dn 12.-, za tiskarstvo Dn 25.-. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 2b — NOVO MESTO: Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 161.
Poštna tranzitica v Ljubljani št. 10.361.

Odgovor Nemčiji:

Tudi Francija bo reorganizirala svojo vojsko

Podaljšanje vojaške službe v Nemčiji bo imelo za posledico novo reorganizacijo francoske vojske

Pariz, 26. avgusta. w. Glavni urednik »Intransigeant«, bivši vojni minister Fabry, izjavlja, da bo imel nemški sklep za posledico popolno reorganizacijo francoske narodne obrambe. Dveletna vojaška službena doba v Franciji je komaj zadostna, da so se izpolnile potrebe, ki so nastale zaradi uvedbe splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji. Efektivno stanje francoske vojske danes ni več zadostno.

Predsednik vojaške komisije poslanske zbornice Lachambre piše v »Paris Soir«, da se je z nemškim sklepom ustvaril nov položaj. Francoska vlada mora sedaj proučiti, ali je stvar Francije, da prevzame novo pobudo za sklicanje mednarodne konference v svrhu sklenitve konvencije za omejitve in kontrolo oboroževanja. Ker take konvencije ni, mora francoska vlada sedaj razmišljati o ukrepih, s katerimi bi se vzpostavilo ravnotežje med nemškimi in francoskimi vojaškimi silami, ki je bilo v večerajšnjem sklepu nemške vlade porušeno. V istem listu zahteva poročevalec za proračunska vprašanja v zunanem političnem odboru zbornice Archaubaud, da se mora Francija takoj približati Italiji.

»Echo de Paris« piše: Hitler je edini, ki ima dobiček od groznega prelivanja krvi v Španiji. Državljanska vojna v Španiji mu je dala prevezo za ustvaritev stanja, da ojači se bolj nemški vojaški aparat. Kar se nas tiče, moramo ohraniti mirno kri napram bližajočim se nevarnostim. Od nas samih je odvisno, ali bodo te nevarnosti minile.

Berlinski dopisnik »Journala« poroča: Nemčija bo odsele razpolagala z najmočnejšo vojsko, ki jo je imela kdaj kaka država na svetu. Število aktivne nemške vojske bo se za 300.000 vojakov večje kakor cesarske armade l. 1914. Za izkušena opazovalce že dolgo ni bilo nobenega dvoma, da Nemci niso bili zadovoljni s svojo sedanjostjo vojaško ureditvijo. Graditve novih vojašnic in letališč je že davno znatno preokalela potrebo sedanje nemške vojske 36 divizij. More se pričakovati, da bo v sedanjih okoliščinah tudi levi renski breg za seden z znatnejšimi vojaškimi oddelki, kakor se nahajajo sedaj tamkaj, Nemci so hoteli ustvariti velik vojaški aparat in so ga sedaj tudi ustvarili.

»Matin« poudarja, da bo Nemčija imela v resnici triletno vojaško službo, ker je obvezna delovna služba samo sestavni del vojaške. Razen tega moramo prišteti zraven tudi vse narodnosocialistične napadalne in zaščitne oddelke in policijo, kakor tudi 500 tisoč članov letalskeoporne organizacije, da se lahko ustvari prava slika nemške vojaške moči.

Zadovoljstvo zaradi pristopa Nemčije k nevarnosti napram Španiji je bilo le kratko meni »Jour«, in sedaj je jasno, zakaj je Nemčija postala tako nenadno popustljiva napram francoskemu stališču. Nemčija je pač stremela, da bi ustvarila za pripravljenost prenehanje z uvedbo dveletne vojaške službe čim ugodnejšo atmosfero. Hitlerjeve metode se niso izpremenile. Najbolj presenečeno je nemško ljudstvo. Kdo bi si mogel misliti, da zasledujejo poročila o gigantnem oboroževanju Rusije samo v namen, da pripravijo novo presenečenje v Nemčiji sami. Opisovanje ruskega oboroževanja ni zbudilo mnogo strahu, ker se je že svojčas pojavilo pred proglasitvijo uvedbe enoletnega vojaškega roka.

»Petit Journal« meni, da je najnovejši Hitlerjev odlok samo izhodišče nadaljnjih resnih dogodkov. Morda bo razbil iluzije onih, ki poudarjajo, da je najboljšje sredstvo za preprečitev mednarodnih zapletov, če se voditelj nemške države vedno pridrži. Ta politika nas je privedla do opustitve pogodb in pravice ter končno do prenosne načela narodne suverenosti. Obstaja možnost, da bo Hitler čez nekaj časa objavil svojo namero, da organizira proti Rusiji preventivno vojno, vsekakor pa je izgubila izjavo o nevtralnosti napram Španiji svojo vrednost. Nemška vojna mornarica nastopa danes kot policist srednje Evrope, jutri pa si bo morda nemška vojska lastila pravico, da prevzame vlogo policije na kontinentu.

Se najbolj mirno piše glavno glasilo vodilne vladne stranke »Populaire«, ki poudarja glede na najnovejši Hitlerjev odlok vnovič potrebo progresivnega omejevanja oboroževanja. Vlada ljudske fronte je pred-

lagala glede na splošni položaj pakt o nevmišljanju v španske notranje zadeve in more v tem pogledu beležiti važen mednarodni uspeh. Njen ugled je izšel ojačen iz te preizkušnje in je zato bolj kakor vsaka druga vlada predestinirana, da pozove svet k akciji za ustvaritev miru.

Angleška sodba

London, 26. avgusta. AA. V tukajšnjih političnih krogih pravijo, da si zasedaj ni mogoče ustvariti številne slike v uvedbi dveletne vojaške službe v Nemčiji. Podobni ukrepi se zdijo na prvi pogled, da so mnogo resnejši, kakor so v resnici. To velja po mnenju angleških krogov tudi za sklep Sovjetske unije, ki je znižala starostno dobo za vstop v kader od 21 na 19 let. Posledice tega ukrepa ne bodo toliko kvantitativne, kolikor kvalitativne, ker bodo imele rekrutne komisije mnogo boljše izbire iz večje števila novincev.

V ostalem izražajo listi zadovoljstvo nad sklepom nemške vlade o prepovedi izvoza orožja na Španijo, v čemer vidijo nov pomemben uspeh predsedniške francoske vlade Leona Bluma.

»Manchester Guardian« omenja v zvezi s tem nezaupanje, s katerim je britanska javnost sprejela Leona Bluma, in pravi, da

je čas pokazal, da je bilo neupravičeno, ker je sedanji francoski ministrski predsednik s svojim delom dokazal svoje sposobnosti in spretnost. Od svetovne vojne pa do danes zaključuje liberalni list svoj članek, ni bilo francoske vlade, s katero bi mogel London lažje in bolj plodno sodelovati kakor z vlado Leona Bluma.

»Daily Telegraph« pa pravi, da smemo biti tem bolj zadovoljni s tem preobratom, ker ne veže Nemčija svoje nevtralnosti na noben poseben pogoj. Tudi ta list povdarja velik uspeh, ki ga je dosegel francoski premier.

»Morningpost« piše: Sklep nemške vlade o prepovedi izvoza orožja in vojnega gradiva na Španijo pomeni dejansko kronanje prizadevanja Francije za omejitev španske državljanske vojne. Tudi ta konzervativni list izreka veliko priznanje akciji Leona Bluma.

Omiljevanje brezposelnosti z militarizmom

Kodanj, 26. avgusta. AA. List »Berlinske Tidings« pravi o podaljšanju vojaškega roka v Nemčiji, da skušajo na ta način v Nemčiji odstraniti gospodarske težkoče, ker je mnogo bolj ugodno za gospodarstvo države, če je mladenič vojak, kakor pa da bi bil brez dela.

Posredovanje angleške vlade v Španiji

Poziv madridski vladi in upornikom, naj opuste v medsebojni vojni vse okrutnosti

London, 26. avgusta. o. »United Press« poroča, da namerava angleška vlada poslati madridski vladi in voditeljem upornikov v Španiji poziv, naj v nadaljnji borbi opuste vse okrutnosti in nasilja in naj se bori po vojnih pravilih civiliziranih narodov. Angleški poziv bo poslan tudi vsem vladam v Evropi in Ameriki, predvsem vladji Zedinjenih držav, da bi tako čim bolj učinkoval.

Prav tako trdijo v uradnih krogih, da bodo veleposlaniki in poslaniki evropskih in drugih držav, ki se sedaj nahajajo v Hendayu, skušali ublažiti strahno trpljenje, ki ga povzroča državljanska vojna v Španiji. Pravijo, da so veleposlaniki in poslaniki sestavili načrt, ki ga bodo predložili prizadetim vladam. Glavno vlogo pri tej akciji ima argentinski veleposlanik v Madridu Mansiglia, ki se s svojim francoskim in angleškim tovarišem vsak dan posvetuje in ki se sestaja tudi z drugimi diplomatskimi predstavniki v Madridu. Veleposlaniki sedaj ne mislijo na kakšno posredovalno vlogo, pač pa bi radi pomagali vojnimi ujetniki, kom in drugim osebam, ki trpe zaradi državljanske vojne.

Nova ofenziva proti San Sebastianu

Pariz, 26. avgusta. d. Kakor poročajo s španske meje, se pričakuje za danes nova ofenziva upornikov proti Irunu in San Sebastianu, da bi prekinili zvezo med San Sebastianom in Bilbaom.

Ljuti boji pri Oviedu

Pariz, 26. avgusta. w. »Intransigeant« javlja iz Madrida, da se opaja na fronti Sierre Guadarrame močno streljanje topov, ki ga smatrajo za pripravo za večjo bitko. Dve uporniški letali sta bili sestreljeni. Tudi okoli Ovieda na španski severni obali trajajo borbe še dalje. Vladnim četam je uspelo potisniti nazaj branilce Ovieda. Na periferiji mesta se vršijo ljuti boji.

Prodiranje vladnih čet proti Teruelu

Madrid, 26. avgusta. AA. Valencija poroča, da so vladne čete z uspehom nadaljevale prodiranje proti Teruelu.

Obleganje Toleda

Burgos, 26. avgusta. AA. Včeraj je uporniško letalo zopet letelo nad Alcazarjem in Toledom. Vrglo je v mesto živeža in letake, ki pozivajo upornike, naj vzdrže. Dve koloni upornikov naglo prodirata proti Toledu na pomoč upornikom.

Uporniki napovedujejo ofenzivo proti Madridu

Lizbona, 26. avgusta. AA. Markiz Quintanar je včeraj v nekem intervjuju v Burgozu izjavil: »V treh ali štirih dneh bo naša vojska začela ofenzivo proti madridskemu okoliščju. Takoj nato bomo zavzeli Madrid. Po zmagi bo nad Španijo zavladala vojaška diktatura, ki naj pripravi teren za režim, ki bo ustrezal interesom domovine.

Malaga v plamenih

London, 26. avgusta. AA. Reuter poroča iz Gibraltarja: Neka uporniška radio postaja poroča, da več delov mesta Malaga gori.

Abesinci prosijo za angleški protektorat

London, 26. avgusta. d. Kakor poroča »News Chronicle«, je 60 poglavarjev abesinskega plemena Gala, ki trdijo, da zastopajo ozemlje z 2 milijonoma prebivalcev, ki ga Italijani še niso zasedli, naprosilo angleško vlado, naj prevzame protektorat nad njim. Gre za zelo plodno ozemlje 500 tisoč kvadratnih angleških milj, ki meji na področje angleško-egiptskega Sudana.

Veliki manevri v Franciji

Pariz, 26. avgusta. V nedeljo so se pričele velike jesenske vojne vaje v jugovzhodni Franciji. Trajale bodo do konca oktobra. K vajah so vpoklicali letos izredno mnogo rezervistov. Pri manevrih bodo skušali preizkusiti obrambni načrt za primer, da bi nasprotnik vdrl preko Švice mimo Zenevskega jezera v jugovzhodno Francijo. V ostalem bodo manevri zelo slični lanskim. Ruska vojna delegacija je prešla od vojnega ministra Daladiera dovoljenje, da si lahko ogleda Maginotove utrdbe v vzhodni Franciji.

Kmetijski izgredi v južni Rusiji

Berlin, 26. avgusta. AA. DNB poroča iz Odese, da kmečki nemiri v južni Rusiji še dalje trajajo, čeprav so bili v uporniške kraje poslani oddelki vojske in čeprav je bilo v teh krajih proglašeno obsedno stanje. V nekem mestu v poltavski guberniji so kmetje oropali državno skladišče. Ob tej priliki je prišlo do hude bitke med rdečo vojsko in delavci na eni strani in kmeti na drugi strani. V boju je padlo 25 oseb.

Danes se pogajajo rudarji

Glavne zahteve rudarskega delavstva po kolektivni pogodbi

Ljubljana, 26. avgusta. Zdej je na dnevnem redu ureditev delovnih pogojev skoraj v vseh gospodarskih panogah in začelo se je tudi mezdno gibanje rudarjev, zaposlenih v premogovnikih Trboveljske premogokopne družbe. Danes so se začela pogajanja med zastopniki rudarjev in Trboveljsko premogokopno družbo.

Dopolne so imeli sestanek zastopniki delavskih organizacij v Delavski zbornici, nakar so se začela pogajanja z zaupniki TPD. Osnutek kolektivne pogodbe, ki so ga predložile delavske strokovne organizacije, urejuje samo delovne odnose delavstva, zaposlenega v rudniških obratih in cementarni TPD, dočim bo urejeno službeno razmerje zasebnih nameštencev s posebnimi individualnimi ali kolektivnimi pogodbami. Prav tako bo sklenjena posebna kolektivna pogodba za delavce, zaposlene v drugih družbenih obratih, n. pr. v apnečah.

Osnutek dopušča temeljne in akordne mezde. Temeljne mezde bi znašale za profesorje: I. kategorija predelavci 45 Din, II. kategorija, starejši profesorji, strokovno usposobljeni in starejši priučeni delavci 42 Din; II. kategorija, priučeni in pomožni delavci ter kvalificirani delavci z izpod 3 leta službe 40 Din. Profesorji se uvrstijo po 3 letih službe v II. plačilno kategorijo kot pomočniki. Profesorji, ki so prejeli pred sklenitvijo kolektivne pogodbe višje mezde, bodo imeli tudi po sklenitvi nespremenjene mezde. Plače profesoristov v kočevskem rudniku se izenačijo z mezdami profesoristov v drugih rudnikih. Mezde strojevodij in izprašanih kurjačev se izenačijo z mezdami profesoristov s strokovno usposobljenostjo, neizprašanih kurjačev pa z mezdami profesoristov priučeni delavci.

Temeljne mezde kopačev I. kategorije bi bile 40 Din, II. kategorije učenih kopačev 35 Din, III. vozačev 30. IV. ženski in mladostni delavci nad 18 let 25, in V. kategorije mladostnih delavcev izpod 18 let 20 Din.

Mezde profesoristov v cementarni bi bile izenačene z mezdami profesoristov v rudnikih. Pomožni delavci v cementarni bi bili razdeljeni po kategorijah tako: ženske in mladostni delavci izpod 18 let IV. kategorija; delavci nad 18 let III. kategorija; delavci zaposleni nad 6 let v III. kategoriji se uvrstijo v II., nad 8 let zaposleni v II. kategoriji pa v I. Mezde strelnih mojstrov ostanejo nespremenjene, ne glede katero delo opravljajo. Delavci, zaposleni že najmanj 6 let v jami, se morajo

uvrstiti v II. kategorijo, če so pa zaposleni nad 8 let v jami, v I. kategorijo. Delavec se ne sme uvrstiti iz višje kategorije v nižjo, razen, če je to kazen v smislu službenega reda. Ako se sprejmejo v službo delavci, ki so bili že prej zaposleni pri družbi, se uvrste v prejšnjo plačilno kategorijo. Delavci, ki so bili prejšnja leta dekategorizirani, se uvrste v svoje prejšnje kategorije. Prekinitev službe zaradi vojaške službe ne sme veljati za prekinitev službovanja.

Ako delavec brez svoje krivde v skladu ne zasluži višine temeljne mezd, mu mora podjetje izplačati temeljno mezdo. V kolikor so posamezne postavke v veljavni tarifi tako nizke, da delavec ne more doseči normalnega zaslužka, se bodo revidirale in sicer tako: Ugotovila se bo normalna storitev pri delih. Kot normalna storitev bo veljala povprečna storitev, ki jo delavci, zaposleni pri teh delih, od 1. maja do 1. avgusta dosegli v povprečju. Podjetje se zaveže povisati akordne postavke, če bi se izkazalo po tem računu, da so prenizke. Lokalni načelniki II. skupine rudarske skupine lahko predlagajo v treh mesecih od podpisa te pogodbe, da se preišče tako tudi primernost še drugih postavk.

Glede delovnega časa veljajo določila zakona o zaščiti delavcev in rudarsko policijski predpisi. Zlasti se bodo upoštevali predpisi o skrajšanem delu v vročini, vodi in slabem zraku. Delavstvo zaposleno pri takšnih delih, se bo menjavalo vsak mesec. Delavcem, zaposlenim v vročini in slabem zraku pripadajo 50% doličane temeljne mezde. Prav tako imajo pravico do doličane pri zunanji deli zaposleni delavci, ki morajo delati ob deževju in ki je njih delo neposredno jamsko. Ta doličana pa pripada tudi delavcem, ki jim je podjetje dalo dežne plašče.

Vsi oženjeni delavci dobivajo deputatni premož v določeni količini. Samaki delavci, ki žive v skrajnem gospodinjstvu s starši in kjer družinskemu redniku ne pripada deputatni premož, imajo pravico prejemati polovico deputatnega premoža. Delavcem, ki jim družba ne more nuditi stanovanj, se prizna stanarina, oženjenim 80 Din, samskim pa 40 Din na mesec. Oženjeni delavci, ki jim je podjetje dalo samsko stanovanje, prejemajo doklado za večje stanovanje.

Delavstvu pripada pravica do plačanih domstov, kakor to urelina kolektivna pogodba za državne rudnike.

To so glavne zahteve delavstva po kolektivni pogodbi. Sedaj je vprašanje, če bo z njimi prodrl.

Letalska zveza med Prago in Moskvo

Praga, 26. avgusta. d. Priprave za uvedbo civilnega letalskega prometa med Moskvo in Prago bodo se ta teden končale. Letalska zveza bo vzpostavljena v prvi polovici meseca septembra. Za sedaj bo uveden enkratni polet na teden v obeh smereh. Češkoslovaška je pripravila za to prago tri dvomotorna angleška letala tipa »Airspeed«. Na novi letalski progi bodo letala izmenjale ruska in češkoslovaška letala, pozneje pa bo bržkone pritegnjena tudi rumunska letalska družba.

Podpis angleško-egiptske pogodbe

London, 26. avgusta. AA. Ob 10.30 so v tako zvani lokarnski dvorani podpisali angleško-egiptsko pogodbo.

Seja

poslovnega odbora JNS

Beograd, 26. avgusta. p. Ob 9. dopoldne se je pričela seja poslovnega odbora JNS pod predsedstvom g. Petra Živkovića. Udeležujejo se je vsi člani poslovnega odbora. Na seji so razpravljali o položaju, ki je nastal z razpisom občinskih volitev, nato pa o raznih organizacijskih vprašanjih, o vprašanju strankinega glasila in proglasu stranke na narod.

Minister za telesno vzgojo na Bledu

Beograd, 26. avgusta. AA. Minister za telesno vzgojo naroda dr. Josip Rogić je sredi z brzovlakom odpotoval na Bled, kjer bo ostal dva dneva.

Zahteva čebelarjev

Beograd, 26. avgusta. p. Na čebelarjem kongresu v Vukovaru so sprejeli resolucijo, ki zahteva, naj se čim prej predloži Narodni skupščini zakon o čebelarstvu.

Evropska agrarna konferenca

Beograd, 26. avgusta. AA. V začetku septembra bo na Dunaju o priliki jesenskega veljaesnega prva vseevropska agrarna konferenca, od 9. do 11. septembra pa sestanek agronomov iz raznih držav. Na konferenci bodo zastopani tudi naši agronomi.

Veseli, radodarni Stanko

Ljubljana, 26. avgusta. Pri nekem zavodu v Ljubljani je bil kak tri mesece uslužben kot sluga z razmeroma skromno plačo 20letni Stanko J. Spodnja je bil skromen, kakor se spodobi, kmalu pa si je nabavil novo obleko in na splošno napram prijateljem zelo kavalirsko. Vedno je imel denar in so prijatelji govorili: »Hm, tale Stanko pa dobro služi...!« Seveda so ga čedalje bolj hvaležni, za kar se jim je Stanko takoj odločil. Povabil je svojo družino v gostilno, odkoder so zavili, ker je bila že pozna ura, v kavarno. Niso pa ostali v eni kavarni, marveč so se sešli iz ene v drugo. Obseleli so žele tam, kjer razveseljuje goste pevčice. Pevčice so Stanka popolnoma oamamile in je prihajal v njih družbo sleherni večer. Pel je z njimi, one so pa pile z njim in je bilo čedalje bolj veselo. Kadar je bil Stanko posebno dobre volje, je posegel v žep in odlikoval najdražestnejšo pevčico s posebno nagrado v denarju.

Družba njegovih prijateljev, ki jih je čisto povabil s seboj, je kar strmel na Stankovo radodarnost, vendar pa so pričeli nekateri majati, v glavami, češ, to pa ne to nekaj v redu. In res ni bilo. Ko ga je Stanko predenonajim apert poštna vrtil, se mu je približal detektiv. Mož postavil ga je že dolgo opazoval, se zanimal zanj, za njegovo družbo in dogodek. Povabil je Stanka s seboj in mu je fant brez obotavljanja priznal, da krade. V pisarni je kradel v prvi vrsti tuje valute, ki jih je sprotno menjaval. V nekaj tednih je mladi pokvarjenec ukradel okrog 20.000 Din, ki jih je pognal v veseli družbi pevčice in prijateljev.

Demanti o pobegu

Abd el Krima

Pariz, 26. avgusta. AA. (DNB) Vest o pobegu Abd el Krima z otoka Reunion, ki jo je objavil današnji »Matin«, so v kolonialnem ministarstvu demantirali.

Borzna poročila.

Curik, 26. avgusta. Beograd 7.-, Pariz 20.20125, London 15.44, New York 306.75, Bruselj 51.80, Milan 24.15, Amsterdam 208.2750, Berlin 123.35, Dunaj 57, Praga 12.68, Varšava 57.20, Bukarešta 2.50.

Begunci iz Maroka v Ljubljani

Odisejada Čeha Františka Beneša, ki se mu ponujali
španški uporniki majorski čin

Ljubljana, 26. avgusta. V našem uredništvu se je danes glasilo, opremljen s vsemi uradnimi dokumenti, Čehoslavak František Beneš, ki je pobegnil iz španjskega Maroka in ki ima za seboj težko pot. Še pred 16 leti se je izselil iz domačega kraja in odšel v španjski Maroko, kjer se je vpisal v tujsko legijo. Tam se ni živel baš najslabše, čeprav so imeli večkrat spopade z uporniški arab-skimi plemeni. Avansiral je do najstarejšega podoficirja in bil dvakrat odlikovan. Po osluzenem triletnem roku se je kot agronom naselil v oazi »Allah u Makare« v deželi Vadi Bezi, kjer se je seznanil s 12-letno Arabko in se l. 1923. z njo poročil. Ker je bila žena iz dobre in bogate rodbine, si je kmalu uredil lepo domačijo z nasadi kokosovih oreh, kavčgovih drevin in si nabavil tudi več vbelodov, ki so v karavani prenašali čez puščino njegove prideltke. Živel je prav dobro, dokler ni prišlo do sedanje vstaje. Naenkrat je izbruhnila revolucija in so jeli Francovi oficirji v masah siliti mlajše, pa tudi starejše ljudi, naj vstopijo v uporniško armado. Objubil so jim visoko plačo, kmalu pa so pričeli pleniti po naseljih, ker ljudje niso zmogli visokih davkov. Vojaška oblast je openila tudi Benešovo posestvo, njega samega pa so jeli siliti, naj vstopi v vojsko. Objubili so mu majorski čin, vendar je Beneš, ki ni hotel zapustiti svoje družine, rajši čakal. Kmalu pa so se zopet pojavili Francovi oficirji, ki so mu zaplenili poslednji denar. Nevarnost je prikipela do vrhunca, zato je Beneš sklenil zbežati. Dne

19. julija letos je krenila mala karavana 14 ljudi na pot proti morju. Morali so se skrivati, vmes pa so trpeli strahovito žejo ter glad in prenašali še druge težke napore. Preden so prispeli po dolgem potu v francoski Maroko in na obalo, je umrlo troje otrok in ena žena. Arabci pa so med begom ubili enega člana pobegle družbe. Dunajčana Rudolfa Kochlofela, ki je bil farmar v drugem kraju blizu oaze »Allah u Makare«. V francoskem Maroku so se vkrcali na angleški parnik »King Edvard«, ki jih je odpeljal proti francoski obali. Na širokem morju pa so se morali prekrpati na neko francosko ladjo, ki jih je spet prekracala na neko grško ladjo. Po dolgem potovanju jih je grška ladja pripeljala pred Sibenik, kjer so bili izročeni našim oblastem. Vseh je bilo 9 in sicer Beneš z ženo in dvema otrokoma, en Holanec, dva Nemca ter dva Jugoslovana. Eden je bil Slovenec Anton Marovič, doma iz okoliš Maribora. Ta ima prestreljen obe roki. Po zaslišanju pri oblasti je Beneš z družino nadaljeval pot na Sušak, kjer pa mu je žena zbolela od naporov na dolgem potovanju. Bila je popolnoma iztrpana, saj je dobila drugo dete malo pred pobegom iz oaze. Beneš sam je nadaljeval pot v Ljubljano in se je zglasil na tukajšnjem čehoslovanskem konzulatu, kjer je zaprosil za sredstva, da bi mogel nadaljevati vožnjo v španjo, kjer ima naloženo v banki večjo vsoto. Francove vojske in njegovo oblast ima František Beneš seveda v najslabšem spominu in opisuje njihovo početje kot najbrezobzirnejše in najbolj divjaško.

Žrtve lahkomiselnosti

Obsojen slepar, ki je „komandiral“ službe — Ljudje v
stiski nasedajo brezvestnim izkoriščevalcem

Ljubljana, 26. avgusta. Zdi se, da je njih rod neiztrgeljiv. Od Grška do Janeza Iskre in Grčarja Alojza, ki je bil večeraj obsojen. Vmes je pa vse polno majhnih, ki jih dan za dnem dobimo pred očmi na št. 79 in na št. 28. Saj ni prostora, da bi tudi te popisali v naši sodni rubriki. Lani in predlanskim je bil njih čas visoke konjunkturo, ko je pritisnila kriza z vso silo. Ljudem res lahko očita-mo, da so lahkomišelnost, ako pa bolj pomisli-mo, razumemo te male ljudi, vlagatelje, delavce in služkinje, ki v skrajni bedi in stiski, potem ko so že mesece in leta pre-stajali vse tegobe brezposelnega bednega življenja, nasedli brezvestnim sleparjem, ki znajo kapitalček kovati iz bede in rev-ščine. Tudi nezaupanje in pamet človeka zapusti v takem položaju in človek je pač tak, da se oklene bilke, ki se mu nudi, ka-dar se potaplja, čeprav bi mu trezen po-mislek zadoščal za spoznanje, da se bo pri prejemu navidezno rešine bilke še glo-blje pogreznil.

POSREDOVALEC ZA SLUŽBE IN ADVOKAT

Alojz Grčar iz Ljubljane je po poklicu grafik-risar. Rojen je bil l. 1896. Lepo obložen je prišel iz preiskovalnega zapora pred mal leti, ki mu je bil predsednik dr. Kovač. Po vsej desni strani se je med vso dolgo razpravo tresel. Sodniki so mu rekli, da simulira živčno bolezen, ker je bil zdrav še pred meseci, ko je pisal pisma kot »posredovalec za službe in kot »pravni zastopnik«. Po pisavi v pismih je bilo videti, da se mu tedaj roka ni prav nič tresla. Celo zelo mirno in lepo pisavo ima. Grčar je tudi izdelal zemljevid Abe-sinije, ki je priložen knjigi dr. Šarabona o Abesiniji, kar bi gotovo ne bil sposoben narediti, če bi se mu res roka tresla še od vojne. Sodnik: Tehnično visoko šolo ste študi-rali v Monakovem? No, to bo najbrže kakšna srednja tehnična šola! Samo dve kazni imate za seboj? Ste se pa zmotili, jih je bilo še več. Ko je predsednik prebral Grčarjev kazenski list po dokazovanju, smo slišali, da je predsedel že skupaj okoli 2 leti samo zaradi prevar, kaznovan pa je bil tudi zaradi tatvin in drugih deliktov, in sicer v Ljubljani, v Mariboru, v Celju in v Novem mestu.

PO OBTORNIŠKI 10 ZTEV

Predsednik: Grčar, VI imate sicer že veliko prakso na sodnji, kljub temu Vam pa svetujem, da poveste vse po resnici! Tako je šel sodnik po vrsti od prve do desete žrtve. Grčar pa ni vsega priznal. Za vsako žrtev je imel svoj izgovor. Med žrtvami so revne delavce, služkinje in de-lavci, ki so bili brez službe. Grčar jih je lovil na svoj način. Izkoristil je priliko in na cesti ali na javnih prostorih ogovarjal žrtve. Ni mu bilo težko spoznati, da so brez posla. Ni jim pa naravnost rekel, da jim lahko preskrbi dobro službo, temveč jih je vprašal, ali vedo za kakšno primer-no osebo, ki bi bila sposobna za tako in tako službo. Žrtve so mislile najprvo seve-da nase kot za to službo najprimernejše osebe in že so bile na Grčarjevih limani-cah. Treba je pa bilo seveda pisati proš-njo in kupiti koleke. Grčar je dobil najprvo za koleke in papir. Zahteval je samo za »efektivne stroške«. Kasneje je prišel še po denar za koleke, po navadi je pa žrtve se »napumpale za kakšne kovače. Dali so mu kot svojemu posredovalcu, ki ima ime-nitne zveze.

Neka gospa ga je ovadila, da mu je po-sodila risalno orodje. Dal ji je svoje manj vredno risalno orodje v zastavo, tujega pa ni več prinesel nazaj. Grčar je trdil, da ima še to orodje in da ga bo vrnil, ko mu bo gospa vrnila njegovega. Ni se pa mo-gel spomniti, kje ima shranjeno gospojno orodje. Sodniki so menili, da je kje v za-stavjalnici.

NJEGOVE VISOKE ZVEZE

Neki delavci je objubil, da ji bo pre-skrbel »boljšo« službo, njenemu možu pa službo na železnici. Kasal ji je neko pi-smo, ki naj bi dokazovalo, da ima zveze z ministri v Beogradu. Dala mu je nekaj kovačev. Ko je zopet prišel in ga je za-vrnila, ker je med tem izgubila svojo »slabšo« pismo, ji je pisal surovo pismo, češ da se nortuje iz njegove velike nakli-njenosti in iz naklonjenosti najbolj odlo-

čilnih faktorjev v vladi. Nekemu fantu je komandiral suzoo na policiji in si izposodil pri njem večji zne-ske. Spisal mu je tudi pismo za notranjega ministra in mu rekel, da je že vložil proš-njo zanj na policiji, kar pa ni bilo res. Za neko natakario je vložil civilno tožbo na sodniji, pozneje pa jo je na svojo pest ustavil, ker mu je sodnik svetoval tako, ko je sprevlel, da ima opravka z zakonitim pisumom. Natakario je bila ob-otna, ki bi ga morda dobila s tožbo in ob 300 Din, ki mu jih je dala za stroške. Neki revji je komandiral službo sma-žilke v mestnem muzeju, drugi službo v Pokojinskem zavodu, tretji na banški upravi. Vsaka je bila hkratu olajšana za težko prihranjene kovače, služb pa ni no-bena dobila. Nekemu moškemu se je pre-dstavil kot arhitekt Jugoslovanske tiskar-ne in mu tam komandiral službo. In zopet je bilo treba plačati kovače za koleke!

Senat je razsodil, da je v sedmih v ob-tožnici navedenih primerih Grčar kriv obrtoma izvršene prevare in ga je obsodil na 4 mesece strogega zapora ter na iz-gubo častnih državljanških pravic za 2 leti. Kazen je Grčar sprejel, prošil je le za odlog kazni za mesec dni, da bi šel na zrak in sonce, da si pozdravi živce, pa mu odloga niso dovolili.

Strela ubila vola

Kropa, 25. avgusta. Nesrečno naključje je hotelo, da je priša Zajčková domačija s Srednje Dobrave, v eo-bolo popoldne med nalivom od izredno le-pega vola. Domači sin se je odpravil na bližnjo senožet v Lipnico, da naloži olavo. Medpotoma, blizu Pričevce tovarne ščinkov pa je pričelo deževati. Sem in tja, le po-redko so se urgli tudi bliški. Da si od-redke palice, je stopil voznik s ceste k bliž-njemu drevesu, kar je bila zanj naravnost izredna sreča. V naslednjem hipu je nam-rež udarila strela v vola in voz. Žival je obležala na mestu pobita. Voznik, ki ga je puh strle, kakor tudi grom sam sila prestrašil, se prve trenutke ni ni mogel znaniti, šele potem se je zavedel, da se za las ušel smrti.

K problemu volu so seveda prihiteli od vseh strani sosedje, ki pa, naravnost, niso mogli na stvari ničesar izpremeniti. Vola so še istega večera razsekali v kose, meso pa porazdelili.

Kongres Zveze planinskih društev

Ljubljana, 26. avgusta. Letošnji kongres Zveze planinskih društev Jugoslavije bo v Sarajevu 5. in 6. sep-tembra. Planinci združijo svoje kongrese vselej z izleti in tako imajo mnogi iz dru-gih pokrajin najlepšo priliko spoznati pla-nine v okolici kongresnega mesta. Lani so planinci imeli kongres v Primorju ter so združili svoje izlete s potovanjem na morju in turami na primorske planine. Tudi letos je zelo lep program izletov. Izleti bodo 6. in 7. septembra. Prvi izlet pride na Trebevič, drugi izlet obsega turo na Skakavac - Bukovik - Crepoljsko. Izlet na Trebevič - Hojtu - Bjelašnico bo trajal poldrugi dan. Turisti se vrnejo v torek (8. septembra), oddajo pa v pone-delejek jutraj. V Jajce se oddeljejo izlet-niki z avtobusom. Vožnja bo trajala 6 ur. V Jajcu bodo prenočili in drugi dan zvečer se bodo vrnili v Sarajevo, druga skupina pa se bo od tam vrnila domov proti Za-grebu in Ljubljani. Lepa tura se nudi iz-letnikom na Vranico (10 ur hođa). Nazaj se bodo vrnili z avtobusom. Oni, ki bodo odrinili na Jahorino, se oddeljejo v pone-delejek 7. septembra z vlakom do Pala. Vr-nejo se zvečer, druga skupina pa bo pre-nočila na Jahorini in se bo vrnila čez Tre-bevič. Lahak izlet — v splošnem so vsi precej lahki — je tudi na Romanijo. Tja odrinejo iz Sarajeva z avtobusom v pone-delejek jutraj. Zapeljejo se na sedlo. Vr-nejo se zvečer. Druga skupina se oddelje z vlakom in izstopi v Palu. Na Bjelašnico odrinejo tudi z liličanskega kolodvora v ponedeljek jutraj in se vrnejo v torek s

skupino s Trebeviča v Sarajevo. Lep iz-let bo tudi na Boranžo jama in Franj. Ena skupina odpotuje in Sarajevo še v ne-deljo zvečer. V nedeljo odrinejo tudi na izlet na Čvrlinac in Plavo, in sicer z vla-kom ter izstopijo v Jajlanici. Proga Plava - Drijenac 1916 m visoko. Krajši je izlet Ivan - Bitovnja, ki ga bodo izletniki opravi-li v enem dnevu. Prav tako lahek je izlet na Ilidžo in Vrelo Bosna, in sicer z vla-

Ljubljanski jesenski velesojem

Glavna njegova privlačnost bo imponantna državna
razstava „Za naš les“

Ljubljana, 26. avgusta. Ljubljanski velesojem upravičeno lahko imenujemo zrcalo, ki sproti odraža vse na-še gospodarske razmere in tudi kulturna stremjenja predvsem s svojimi specialnimi razstavami. Tako bo tudi letos 1. septem-bra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Pe-tra II. otvorjen Ljubljanski velesojem, ki bo trajal od 18. septembra in pokazal v pr-vi vrsti veliko razstavo za propagando našega lesa iz vse države. Čeprav je tretjina naše države pokrite z gozdovi, dravske ba-novine pa skoro polovica, vendar smo se prave vr-dnosti našega lesa zavedli šele ob težkih posledicah gospodarske krize, predvsem pa, ko so se pričele izvajati sank-cije, ki so ustavile naš izvoz lesa in s tem naš les razvrednotile do skrajnosti. Razsta-va, ki je njeno časno predsedstvo sprejel minister za šume in rude Djuro Janković, bo dokazala, kako lahko mi sami upora-bimo in pradelamo svoj les doma, obenem nas bo pa opozorila, kako peckonomični smo bili dosedaj, ko smo les in poljedelke izvažali v inozemstvo, nato pa za drag de-nar kupovali iz našega lesa napravljene izdelke apert nazaj. V temni zvezi s to veliko razstavo „Za naš les“ je pa tudi Zivalski park, kjer bo društvo „Noč“ pokazalo vse živatstvo naših gozdov, vendar pa ne v tesnih kletkah, temveč res popolnoma svo-bodno na velikih prostorih parka. Polag vseh zveri in divjadi od medvedov, jelenov ter kozogov, to do parku šetale tudi vse manjše živali, v velikih volierah se pa sprlečevala vse ptice od ponosnih planin-skih orlov do drobnih in koristnih plic pevk, a v 20 m dolgem bazenu bodo vod-ne ptice razkazovale svoje umetnije.

Kakor so nas sankcije prisilile za propa-gando splošne uporabe lesa v domovini, ta-ko so spet duhovna stremjenja, ki so se pojavila po grozolah svetovnega klanja raz-vnela željo po miru in estetskem izživlja-nju predvsem s tem, da se vse človeštvo z vsem posveča vrtnarstvu v tiskini lpih vrtov. Velika razstava „Sodobni vrt“ nam bo pokazala velik vzoren moderen vrt, na-dalje alpinetum, starodavni samostanski vrt, sedaj tako moderen ekalanj in otro-ški vrtiček, poleg vsega tega pa tudi na-črte za najraznovrstnejše vrtove. Posebno privlačno bodo velike specialne razstave cvetličnih vrtov, dalji, begonij, gladiol, na-geljnov ter drugega cvetja z najčudovitejši-mi novostmi. Seveda se bomo na razstavi tudi naučili, kako je treba to cvetje aran-žirati in v kakšnih posodah, da značilno in lepota cvetja pride do čim večje velja-ve in dekorativnega učinka. Posebno skrb polaga pripravljalni odbor pod vodstvom upravnika ljubljanskih mestnih nasadov An-tona Lapa razstavi sodobnih rastlin, prav tako pa skrbi tudi za popolnost razstave zgodnjega sadja, kjer bodo razstavljene vse vrste tega sadja iz dravske banovine, tudi tako, kakor je treba sadje vabljivo servira-ti. Prav poučna bo tudi razstava sodobne-ga vrtnarskega orodja, neobhodno potreb-na je pa razstava vrtnih škodljivcev ter na-činov in sredstev za njih zatiranje. Na raz-stavi bomo imeli tudi priliko spoznati vse naše vrtnarsko literaturo, naposled pa se omenjamo interesantno razstavo vseh ogro-dij in priprav za vrt z oblikovanim sadnim

Iz Celja

— Pri padcu z drevesa si je zlomil tilnik Martin Viher tresel na drevesu slive. Ne-nadno se je odlomila veja in Viher je pa-del tri metre globoko. Pri padcu si je zlo-mil tilnik. Viherja so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je v torek ob 9. dopoldne po-legal težki poškodb.

— Usoden padec s plotu. V nedeljo ob 18. je padel šestletni sinček zidarskega po-močnika Ivan Iner iz Radmirja pri Ljub-nem pri igranju s plotu in si zlomil desno roko v podlaktu. Otrok se zdravi v celj-ski bolnici.

— Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 1. septembra ob 8. do 12. v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

— Komemoracija za bazoviške žrtve bo priredila celjska »Soča« v petek 4. septem-bra ob 18. v društvenih prostorih v Narodnem domu. Vabljeni so člani in prijatelji društva.

— Absolventi državnih trgovskih šol, ki so brezposelni, naj javijo Društvu absol-ventov državnih trgovskih šol v Celju svo-je podatke o svojih sposobnostih, da bo moglo društvo takoj, čim bo obveščeno o kakem prostem službenem mestu, javiti to v poštove prihajajočemu in potrebnemu ab-solventu.

— Državna dežilška meščanska šola, v Celju. Vpisovanje v vse razrede bo 1. 2. in 3. septembra ob 8. do 12. Vse nčene mo-rajo prineseti s seboj zadnje izpisevalno in davčno potrdilo, novinke pa poleg tega še kratni list. Otvoritvena služba boja bo 9. septembra ob 8. redni pouk pa se bo pri-čel 10. septembra.

— Mešna dežilška in dečka narodna šola v Celju. V torek 1. septembra ob 8. do 12. bo na obeh šolah naknadno vpisovanje novincev in novink. V sredo 2. septembra ob 8. bo v župni cerkvi otvoritvena služba boja, redni pouk pa se bo pričel v četr-tek 3. septembra ob 8. jutraj.

— V celjski bolnici so umrli: v soboto 47letni sidar Ivan Zupanek iz St. Jurja ob Taboru in 21letni sin dinarice Ivan Šurc iz Loč pri Poljčanah, v ponedeljek pa 39-letni poslovodja Karl Miesler iz Straže pri Humu ob Sodi.

kom tja in nazaj. Zadnji izlet bo v nekem pogledu najlepši in sicer na Jadrano, do Dubrovnika s vlakom. Delegati pridejo na kongres 5. septem-bra. Izid dan zvečer je tako svani interni kongres, doblin se oficijelni kongres začne 6. septembra (v nedeljo) ob 15. v magi-stratni zbornici. Dopoldne si zborovalci ogledajo sarajevski znamenitosti.

drevjem, vso razstavo pa okrase še kipa-ri s plastičnimi deli, primernimi za park in vrtove.

V štirih velikih paviljonih pa pripravja razstavni odbor pod predsedstvom dvor-nega svetnika ing. Josipa Rustie imponantno državno razstavo »Za naš les«, kjer bomo v splošnem oddelku poučeni o statistiki o gozdovih vsa država in lahko primerjali tudi domačo produkcijo ter uporabo in iz-voz s tujimi državami. Prav nazorno bo II. oddelke razstave prikazal produkcijo lesa, a v III. oddelku bomo videli uporabo drv, oglja in ostankov. Vse veliki IV. oddelke je posvečen uporabi lesa v stavbarstvu, kjer bodo prepričljivo prikazane prednosti lesa kot stavbinskega gradiva, razen tega bomo pa videli seveda vse leseno gradivo, leseno konstrukcije in zveze ter konstruk-tivne elemente. Za vsakega poučni bodo načrti in modeli stanovanjskih hiš vseh vrst, predvsem pa malih eno- in dvostano-vanjskih hiš in vil, planinskih koč in ho-telov, društvenih in higienskih domov in vseh drugih utilitarnih stavb. Posebno bo-galo bodo zastopane podeželske stavbe za kmetijstvo, enako pa tudi stavbe za gozdar-stvo, naposled pa industrijska in obrtna po-slopja in naprave ter vodne zgradbe, zgrad-be za zemeljska dela, mostovi, česte, pota in transportna naprave. V posebnem pavil-jonu bodo razstavljeni sloviti slovenski iz-delki pohištvenega mizarstva in tudi stavb-nega mizarstva, poleg tega pa karoserije in vozovi, upognjeno pohištvo, šoleke potreb-štine, embalažno ltiago, furnirji, sportno in telovadno orodje in tudi kipeški, rezbarski ter atrgarski izdelki. Nad vse interesanten in poučen bo pa oddelke, kjer bomo spo-znali vedno važnejšo in zmagovitejšo ke-mično industrijo. O vsem, kar moramo ve-deti o postanku lesa, nas bo poučil botani-čen uvod, poleg tega nam bo pa razstava pokazala fizikalna svojstva in kemično teh-nologijo lesa. Prav nazorno se bomo lahko poučili, kako nastanejo iz lesa papir in razstavljeni ter razni produkti ogledanja videli bomo pa tudi uporabo lesa in oglja kot gonilno erodstvo. Splošno razumljivo bo prikazana industrija terpentina, čreslovine in barvil iz lesa, a razstava nas bo poučila tudi o sladkorenju lesa.

Ze te tri velike razstave jesenskega ve-lesojema so prav močan izraz prizadevanja in sodelovanja raznih krogov in najrazli-nejših faktorjev ter strokovnjakov za zbol-žanje splošnih gospodarskih razmer, saj nam vendar tudi vrtnarska razstava odpi-ra pota k prav izdatnim virom novih do-hodkov, ker tudi na tem polju še vedno mnogo preveč upavamo takih produktov, ki bi jih lahko pridelovali doma in jih tudi izvažali. Za našega človeka pa se prav po-sebno skrb razstava malih živali, ki jo pri-redi društvo »Živalce«, kakor perutnine, golobov, kuncov itd., da bi tako razstava smotrno pomagala rejcem pri nakupu čistokrvnih plemenskih živali. Kakor na vsakem velesojemu, to pa tudi na jeenskem boga-to zastopana mala obrt poleg razstave naj-raznovrstnejših živil, prav bogata bo pa tu-di splošna razstava industrije in obrti, zla-ati s sezonskimi predmeti. Izredno pestre bodo pa spet privlačnosti veseličnega pro-stora z resnično velemeštnim varietezom.

— Opozorilo obrtniškim krogom. Učen-ci prvih in drugih razredov strokovne obrt-ne nadaljevalne šole v Celju se zberejo v nedeljo 30. avgusta ob 9. na šolskem dvor-šču zaradi dodatne v posamezne raz-rede in razglasitve urnika. Pouk se bo pri-čel v torek 1. septembra.

Iz Maribora

— Železniška obrtna šola v Mariboru. Železniška uprava je pri delavcih držav-nih železnic v Mariboru ustanovila železni-šarsko obrtno šolo, ki bo edina te vrste v državi. Pouk na tej šoli se prične že letos. V šolo bo sprejetih 40 gojencev, in sicer 32 ključavničarjev, 7 kovinotrudarjev in 1 tapetnik. Interesanti v starosti 14 do 18 let naj vpslojejo kolekovane prošnje na upraviteljstvo delavnice državnih želez-nic v Mariboru do 1. septembra t. l. Gojen-ci bodo v času učenja prejimali že plačo in sicer v I. in II. razredu 12, v III. razredu 14 in v IV. razredu 16 Din dnevno.

— Za las ušel smrti. V mariborsko bolni-co so prepeljali 36letnega zidarskega de-lavca Simona Polajžarja iz Hrastovca pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Imenovan je bil zaposlen z drugimi delavci pri podira-nju neke zgradbe. Ko so izpikovali visok zid, se je ta predčasno podrl in podkopal Polajžarja. K sreči se je toliko umaknil, da ga kamenje ni zadelo na glavo, kar bi ga stalo življenje, kljub temu pa je obležal z zlomljeno levo nogo.

— Tilnik si je zlomil večeraj 56letni de-lavec Franc Sušnik od Sv. Jakoba v Slov. goricah, ko je padel z visokega skednja. Nevarno poškodovan Sušnik se zdravi v tukajšnji bolnici.

— Nevarna vlomica za zapah. Policija je aretirala 21letnega čevljarkega pomoč-nika Franca Arnuša, ki je vlomil v stano-vanje sodnika dr. Kejžarja in odnesel za 10.000 Din obleke. Vlomilec je ta vlom pri-znal, osumljen je pa še več drugih vlovov v mestu. V Mežico so orožniki prijeli 28-letnega Jakoba Puđgarja, ki je bil pravi stra tamkajšnje okolice in ni bilo pred njm varno nobeno stanovanje. Puđgar je pri-znal 5 vlovov. — Oba vlomica so izročili sodišču.

— Otroci zanetili požar. Pri posestnici Ani Sternovi v Račah so bili otroci sami Trije malčki so zakurili v hlevu ogenj in

si pokli koruzo. Po neoprednosti se je vrela slama in z bliskovito naglico je izbruhnil požar, ki je zajel celo gospodarsko poslopje. Val pridelki s poljem vred so postali žrtve ognjenega elementa. Škoda je ogromna.

— Izopana trgovina. V noči na ponedel-jek so se nezalezeni storilci vlomili v tr-govino Perka pri Sv. Benediktu v Slov. goricah in jo docela izropali. Vlomil-ci so odneali za preko 10.000 Din razne blaga in bres sledu izginiti.

— Cigav je otrok? V banovinski palači v Strossmayerjevi ulici so snoti pred vratmi stanovanja nekoga profesorja našli okoli 2 leti starega fantka, ki ga je odločila ne-znana žena. Dečka so oddali v mestni ml-adinski dom, mater pa išče policija.

— Ponesrečena kolezarja. Na ptujski ce-sati se je ponesrečil 25letni bolniški mizar Friderik Knupez, ki se je, vozeč na kole-su, držal drvečega tovornega avtomobila. Ko se je kolezar spustil je padel z vozila in zadobil po vsem telesu nevarne poškod-be. — Blizu Bresternice je padel s koleasa 33letni tovarniški delavec Matija Kodrič iz Jelovca. Na strmini je popustila zavora baš v trenutku, ko mu je nasproti pridrel ne-ki tovorni avtomobil. Da bi preprečil kata-strofo, je kolezar zavozil v obcestni jarek, kjer je obležal z zlomljeno levo nogo in poškodovano hrbtenico. Ponesrečena kole-sarja so reševalci prepeljali v tukajšnje bolnico.

Beleznica KOLEDAR

Danes: 26. avgusta, katoličani Ceferin, p.
DANAŠNJE PRIREDITVE
KINO MATICA: Zaprti;
KINO IDEAL: Gospodična-gospa;
KINO UNION: Duse pod bičem;
KINO SLOGA: Zaprti do 31. avgusta;
KINO SSKA: Zaprti do sobote;
KINO MOSTE: Zaprti (igra od petka do ponedeljka).

DEZURNE LEKARNE
Danes: Piccoli, Tyrseva cesta 6, — Hoče-var, Celovška cesta 62, — Gartner, Moste-Zaloška cesta.

Parcelacija Tivolija

Ljubljana, 26. avgusta. Pod tem naslovom smo v zadnjem šte-ri pridobili nekaj člankov ter omenili, da je nek večji posestnik v Ljubljani predlagal ga parka Tivolija.

Ko smo se zdaj točno informirali o tej zadevi, smo zvedeli, da tu ne gre za park Tivolij, marveč za posestvo Cekinov grad, ki leži pod Šišenskim hribom in se raste-za ob Celovski cesti od velesojema proti Šiški.

Lastniki tega posestva želijo prodati vsaj nekaj zemljišča in so, upoštevajoč želje mestne občine, da bi se posestvo kot tako ohranilo, stavili parcelacijski predlog, gla-snom katerega bi se del ob Celovski cesti v širini ca 60 m zazidal s hišami z vrtovi, ostali del posestva pa bi tvorili veliki kon-plesi v izmeri 5 do 7000 m², na katerih bi se smele zgraditi le enonadstropne vile, ki bi imele kvečjemu 400 m² zazidane ploskve.

Tako bi se 1% ostalega posestva ne lal zazidal. Razen tega bi več polov vezalo Celovško cesto s Šišenskim hribom.

Ljubljanski univerziti, ki se je svoj čas za-nimala za to posestvo, so lastniki priprav-ljeni odstopiti vsot po primerni ceni. Ker pa univerza ne razpolaga z zadostnimi sred-stvi, so ji lastniki dovolili predkupno pra-vico.

Kakor je torej iz gornjega razvidno, ne more biti govora o parcelaciji Tivolija, ka-kor smo te dni poročali, in torej obstanek ljubljanskega Tivolija s to parcelacijo v Spodnji Šiški ne more biti ogrožen.

Upamo, da bodo merodajni činitelji na-Sli pravo pot, da se zadeva primerno reši v zadovoljstvo vseh.

Iz Trbovelj

— Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja. Sokol Trbovelje obvešča javnost, da namerava svečano proslaviti rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Program sveča-nosti bo pravčasno objavljen. Vsa dru-štva, korporacije in celokupna javnost so vabljeni, da se te proslave udeležijo.

— Zupan ozdravel. Tukajšnji zupan g. Jakob Klenovšek je bil dolge mesece težko bolan. Zdravil se je v večinioma v ljubljanski bolnici. Sedaj pa je toliko okrevaj, da je lahko te dni zopet prevzel vodstvo ob-čine, ki jo je v njegovi odsotnosti vodil podpredsednik g. Jordan.

— Vpokojuje obč. blaginjska. Meseca julija je zaprosil za vpokojitev tukajšnji občinska blaginjski g. Matej Arnejc. Te dni je oddal posle svojem nasledniku g. Juvanu, začetkom septembra pa se preseli v Celje, kjer si je kupil malo hišico, v ka-teri bo preživel v zasluznem miru jesen svojega življenja. — Gospod Arnejc je koroški rojak ter je prišel v Trbovelje pred 12 leti kot vpokojen jugoslovanski oficir. Ze takoj ob nastopu službe je uvedel vzor-en red v občinsko računovodstvo, ki ga je vsa leta vodil z vzorno vestnostjo in strokovnim znanjem. G. Arnejc se je udeleževal zlasti v narodno-obrambnih organizacijah, bil je predsednik Posavske-ga pododborna Kluba koroških Slovencev v Trbovljah od njegove ustanovitve, zad-nje čase pa je bil tudi predsednik izvršnc-ga odbora Zveze legionarjev kraljevine Jugoslavije. Podpiral pa je tudi druga na-rodna društva, ki ga bodo zelo pogrešala. Gospodu Arneju želimo v njegovem no-vem domovanju še mnogo zadovoljnih let.

ZA SPOMIN

— Kakšne lase pa imaš tu?
— To je spomin na mojo pokojno ženo.
— Ona je bila vendar svetlobasta, ti imaš pa črne lase tu v papirju.
— Saj baš zato, — to so namreč moji lase.

DNEVNE VESTI

— Uredništvo in upravnice »Slovenskega Naroda« opozarjata občinstvo, da odslej ne bosta sprejemali nobenih nefrankiranih ali nezadostno frankiranih dopisov.

— Češkoslovaški poslanik v Moskvi Bogdan Pavlu je prejel letošnje počitnice na Hvaru v lastni vili. V ponedeljek je odpotoval v Prago, odkoder se vrne v Moskvo.

— Senjsko-modrški škof v Kropi. Te dni je prišel v Kropo, v goste, senjsko-modrški škof g. Bušič, rodom iz Kraljevice. Viskokega, mladega predstavnika cerkve, ki šteje 38 let, je sprejel predvsem krparski župnik g. Kančič, dobrodošlo pa mu je izrekla tudi obitelj dr. Jože Lavrnjaka iz Lipnice, ki je to dan lelovano. Škof se je nastanil v krparskem župnišču, obiskal pa je še Dobravo, Brezovico, Brezje, Bled in Jamnik, kjer so ga očetovali z male pred kratkim odkrite nove freske v tamonjski cerkvi. O naših pokrajinah se izraža zelo laskavo.

— Pričetek šolskega leta. Na narodnih šolah v dravski banovini se prične šolsko leto z naknadnim vpisovanjem učencev in učenek v torek 1. septembra; v sredo dne 2. septembra je šolska masa in v četrtek 3. septembra začetek rednega pouka. V soboto 5. septembra naj se praznuje po vseh narodnih šolah rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II, in to z zahvalno službo božjo in s primerno proslavo v šolskih prostorih. Po končani proslavi se odpuste učenci domov, ker je ta dan pouka prost.

— Jadranska straža toži družbo »Zizica«. Izvršni odbor Jadranske straže v Splitu je vložil po svojem pravnem zastopniku dr. Werku tožbo proti Jugoslovanski družbi »Zizica« a. d. v Beogradu radi kršitve pogodbe o vzdrževanju JS. Pogodba se je glasila na pet let. Toda 14. decembra 1933 je družba izvršila opozicijo za pet let, to je 15. junija 1939. Pogodba je bila sklenjena 15. junija 1929. Jadranska straža naj bi dobivala povračila 300.000 Din letno, kajti vzdrževanje JS so šle zelo dobro v promet. Leta 1929 jih je bilo 40 milijonov, leta 1933 pa že 129 milijonov, državnih eskalacij pa samo 40 milijonov. Zato je JS predlagala, naj se povračila pavšal na 600.000 Din. Toda družba na to ni pristala in 15. avgusta je sporazumno z upravo državnih monopolov in finančnim ministrom ustavila nadalje izdelovanje vzdrževalne Jadranske straže smatra, da je bila s tem pogodba kršena in zahteva svoje pavšalne prispevke do leta 1938.

Bogato letino

obetajo letos paradizniki. Ljubitelji makaronov in spagetov se svezih paradiznikov posebno veselijo, kajti omaka iz svezih paradiznikov je vse kaj drugega kakor konzerva. Prav tako pa tudi PEKATEJE JAJNINE so vse kaj drugega.

— Radio Ljubljana, družba z o. z. V trgovinski register je bila vpisana Radio Ljubljana, družba z o. z., ustanovljena za nedoločen čas z osnovno glavnico 210.000 Din. Poslovodje so odvetnik v Ljubljani g. dr. Ivo Česnik, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne Karel Čec, pisatelj Franc Finžgar in vseučiliški profesor ing. Marij Osma. Družba se bo pečala z vsemi v radijsko steko spadajočimi posli.

— Dobrovoljci morajo samo obdelovati zemljo, ki so jo dobili od države. Po odloku poljedelskega ministarstva se morajo dobrovoljci kmetovalci do 30. septembra naseliti na zemlji, ki so jo dobili od države. Kdor se do tega časa ne naseli na svoji zemlji, mu bo odvzeta.

— Dve novi tovarni. Pri slapovih Krke so začeli graditi tovarnico aluminija, transformatorje, generatorje in novo turbino so naročili v Avstriji in Nemčiji. V bližini Splita je pa komisija v ponedeljek pregledala stavbišče za tovarnico za impregniranje in barvanje celuloze. To bo prva tovarna vrste v naši državi. Zgradbo jo nemški emigranti inž. Emil Rosenthal.

— Bolgarski veterinarji v Jugoslaviji. 14. septembra se pripelje v Jugoslavijo večja skupina bolgarskih veterinarjev, da vrnejo obisk našim veterinarjem. Najprej odpotoje bolgarski veterinarji na Oplenac, da se poklonijo spominu blagopokojnega kralja Aleksandra I., potem pa potujejo Beograd, Novi Sad, Sibenik, Zagreb, Ljubljano, Split, Dubrovnik, Sarajevo in Vrnjačko Banjo.

— Pravilna uporaba lesa je mogoča le tedaj, če natanko poznamo vse njegove slabosti in dobre lastnosti ter vse možnosti in načine za njegovo predelavo. Na vselejšnji razstavi »Za naš les« bomo od 1. do 13. septembra videli in spoznali odpornost lesa proti vsem vremenskim spremembam, boleznim in škodljivcem, obenem pa tudi, kako se jih branimo in kako povečamo trajnost lesa ter podaljšamo trajnost konstrukcij, kako povečamo njih nosilnost in zmanjšamo nevarnost pred ognjem.

— Razprava glede kolektivne pogodbe za tekstilno industrijo. Kr. banska uprava je razpisala za petek 28. t. m. ob 10. uri dopoldne v knjižnici banske palače na Bleiweisovi cesti razpravo glede kolektivne pogodbe za tekstilno industrijo dravske banovine.

— Delo dobe. Borza dela išče torbarja, 4 plekarje, 2 mizarja, 3 kolarje in pekova. Skaga in soboslikarskega vajenca. Zda je na Borzi dela v Ljubljani registriranih okrog 1000 nezaposlenih, med njimi okrog 800 moških.

— Naši parniki se ne ustavljajo več v španskih pristaniščih. Kr. banska uprava je poslala v Španijo je zadala tudi naši zunanji trgovini bud udarec. Nedavno sklenjena trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Španijo nam je zajamčila ugodno prodajo nekaterih poljskih pridelkov, lesa in živalskih proizvodov. V Španijo smo izvažali v prvi vrsti gradbeni les. Zda so pa naši parniki več ne ustavljajo v španskih pristaniščih in tako je zaostal ves naš izvoz v Španijo.

— Učitelstvu, ki poučuje na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah, v smislu ekološkega banovinskega ekološkega vabi ekološka JUU za dravsko banovino na razgovor vse učitelstvo, ki poučuje na strokovnih nadaljevalnih šolah. Razgovor bo v soboto 29. t. m. ob 10. v prostorih sekcije JUU v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6. Dnevni red. Uredila in pravila o strokovnih nadaljevalnih šolah.

— Proslava 30letnice obstoja Kamniške koče bo v koči na Kamniškem sedlu v sredo dne 30. avgusta. Ob 11. bo masa pred kočo, nato planinska zabava. Priporočljivo je, da gredo udeleženci proslave še v soboto do Kamniške Bistrice ali do Kamniškega sedla.

— Avtomati znamke »Tura« prepovedani. Na prošnjo občinskega odbora Jadranske straže je banska uprava dovolila postaviti v javnih lokalih avtomate znamke »Tura«, toda s pridržkom, da iz vzgojnih ozirov niso dostopni mladoletnikom. Po uradnih poročilih policije se je pa ugotovilo, da ti aparati v splošnem ne delujejo pravilno in tudi ne po prostoku. Aparati ne mečejo denarja ven, kakor je rečeno spredaj na tabeli, temveč večkrat samo polovico, večnoma pa nič. Zato igralci razbijajo po aparatih ter kale javni mir in red. Ker poleg tega zapeljujejo ti aparati socialno slabše ljudi in mladino k nepotrebnemu zapravljanju, je banska uprava prepovedala avtomate znamke »Tura«.

— Nova telefonska zveza z inozemstvom. Otvorjen je telefonski promet med Bledom in Treibachom v Avstriji. Taksa za običajni pogovor 3 minut znaša 3,20 zlatih frankov. Telefonski promet na tej progi se prične 1. septembra.

— Prekratek bo dan za ogled vseh razstav, ki jih pripravljajo na vselejšnji. Večkrat bo treba priti pogledat razstavo. Za naš les« in večkrat bomo morali peljati svoje male v živalski park, a prijatelje in prijateljice najkrajše čim prej priti pogledat razstavo. Zato si namesto vstopnice za 10 Din skoraj morate nabaviti vselejšnje legitimacije, ki stane samo 25 Din in velja za 13 dnevni in 13 večernih obiskov. Skupaj torej 26 obiskov! Posebna privlačnost na vselejšnji prostoru bo letos resnično velemešten variete.

— Prekomerno se potite! Uporabljajte »Sanopel«. Imajo ga v lekarnah in parfumerijah.

— Olimpiada leta 1948 v Beogradu. Na letošnjem sestanku mednarodnega olimpijskega odbora v Berlinu je postavil general Gjukić kandidaturu Jugoslavije na Olimpiado za prireditelj XIV. olimpiade leta 1948. Mnogi tolažijo to tako, da je olimpiada leta 1948 že zasigurana Jugoslaviji, in da gre samo še za vprašanje, kje dobiti denarna sredstva in aparat za tako veliko prireditelj. Seveda pa to pada odločitev pozneje in zato bi bilo prerano govoriti že zdaj, da bomo imeli olimpiado leta 1948 v Jugoslaviji.

— Carinski dohodki od 10. do 20. t. m. so znašali 18.433.652 Din ali 2.789.034 Din več, nego lani v istem času. Od 1. aprila do 20. avgusta so znašali carinski dohodki 278.353.339 Din ali 5.055.839 Din več, nego je bilo določeno v proračunu. Lani so bili carinski dohodki v tem času za 15.444.085 Din ali 5,87 odst. manjši.

— Iz »Službenega listca«. »Službeni list« kraljevske banke uprave dravske banovine št. 60 z dne 26. t. m. objavlja uredbu o ugodnostih na železnicih in ladjah v državi eksploataciji, občni pravilnik o vozni in prevoznih ugodnostih, izdajanje kuponov za potovanje po vožnji s popustom na železnicih in ladjah v državi eksploataciji, pristojnost železniških direktorij za izdajanje legitimacij za vožnjo s popustom, naredbo o zvišanju prispevke tarife za nezgodno zavarovanje, pravilnik o izpremembi in dopolnitvi pravilnika o opravljanju državnega strokovnega izpita uradnih pripravnikov gozdarske stroke a fakultetno izobrazbo, odredbo glede nadzora pri nakupovanju in prekladanju sadja, odločbo glede Komisarijev za pregled in razredno žvžvžnega sadja in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Izletnikom v planine Bozno in Hercegovine med kongresom Zveze planinskih društev v Sarajevu od 6. septembra dalje so odobrene ugodnosti pri vožnji na železnicih in sicer uživa popust 50 odst. popust, skupina 10 oseb pa 75 odst. popust. Pisarna SPD v Ljubljani zbira prijave za skupinske izlete posebno za številčno zadostno skupino iz Ljubljane do Sarajeva zaradi četrtinske voznice. Od ponedeljka 7. septembra 1936 so predvideni številni izleti iz Sarajeva. Ugodnost na železnicih velja za odhod iz Ljubljane za skupine in za posameznika od 1. do 6. septembra ter se kupi v Ljubljani le polovična oziroma četrtinska vozovnica. Poedinec oziroma skupine se morejo vrniti z znižano vozovnico iz katerikoli postaje do doma, ter kupijo na odhodni postaji polovično oziroma četrtinsko vozovnico. Na parnikih Jadranske in Dubrovačke paroplovne družbe so istotako odobrene ugodnosti in sicer uživa vsak poedinec 50 odst. popust pri vožnji ceni. Prospekte in podrobnosti informacije prejmete v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I.

— Samo v trafiki na vselejšnji si bomo lahko od 1. do 13. septembra privoščili posebej v ta namen izdelane cigarete »Vardar« in »Drina«, ki ne bodo nič dražje, vendar pa znatno boljše od cigaret tega imena po drugih trafikah.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo vreme. Najvišja temperatura je bila včeraj v Splitu 30, v Sarajevu 29, v Zagrebu 28, v Ljubljani 26-6, v Beogradu in Skoplju 26 in v Mariboru 23. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,8, temperatura je znašala 13,2.

— Opasen tat na postu. Pred dnevi je bil prijet v okolici Domžal neki moški, ki je imel kolo sumljivega izvora in ki so ga mu domžalski orožniki zaplenili. Ti so tudi kmalu ugotovili, da je bilo kolo ukradenemu Petru Markiču v Dragomljah. Arretirani moški je povedal, da se piše Franc Zahar, star 44 let, po poklicu kovač in da je doma iz Ostrovnika pri Mokronogu. Zahar je imel potrdilo areškega sodišča v Krškem, da je tam prestal manjšo kazen zaradi tatvine. Zahar je zdaj neznan kam pobegnil, med tem pa se je ugotovilo še, da niti ni Zahar. Gre za neznanega opasnega tat, ki ima najbrž ponarejene dokumente in ki se klati po deželi kot drsen tat.

— V smrt zaradi nesreče. V ponedeljek zvečer so se ustrelili v bližini Zagreba javni nametbenec Mile Vračinič. Bil je mlajbliji, pa mu dekle ni vrnilo ljubezni. Prijateljem je pravil, da si bo končal življenje, ker brez svoje ljubljanske ne more živeti. Tako je tudi storil.

— Drage plačana ljubzen 130 kg težke vdove. Pred sodnikom poedinec v Splitu se je zagovarjal v ponedeljek 25letni Rade Ostojčić iz Povlja na Braču, obtožen, da je ukradel vdovi Mariji Zlatar iz istega kraja nad 50.000 Din. Ostojčić je imel z vdovo ljubavno razmerje in v preiskavi je izpovedal, da mu je plačala po vsakem ljubavnem sestanku 80 dolarjev, pozneje je pa izpremenil svoj zagovor, češ, da je prisiljen pri njem najdeni denar v Ameriki. Oškodovana vdova ni mogla priti na sodišče, ker je težka 130 kg in sploh ne more hoditi. Ostojčić je bil obsojen na poldruge leto strogega zapora, vdovi mora pa vrniti 3900 dolarjev.

— Živ otrok iz mrtve matere. V državno bolnico v Sarajevu so pripeljali v ponedeljek neko gospo, ki je kmalu umrla. V hipu, ko je nastopila smrt, jo je primarij dr. Bokonić operiral in posrečilo se mu je spraviti iz mrtve matere živega otroka.

Iz Ljubljane

— Iz Reforme na živilskem trgu. Pri tem ne mislimo na zaprtje ceste med tržnima lopama na Pogačarjevem trgu, čeprav gospodinjstvo niso mogle razumeti, zakaj bi naj bila cesta zaprta, ki je največji promet in ko je itak ne popravljajo. Mislimo na razne higijenske in druge reforme, ki jih ne moremo uvrstiti v kakršnokoli kategorijo. Higijenska uvedba pa je, da gospodinjstvo ne bode smele več odpirati sadja in sploh živil. Te pravice si pa nadomimo ne bode pustile odvzeti, zlasti kar se tiče sadja, saj odpirajo še marekaj drugega. Sadja baje sploh ne morejo kupiti, če ga temeljito ne preizkusijo. To so v resnici nehiigijenski razvadi, ki bi jih bilo treba odpraviti in sedanjim reformatorjem se hočejo postaviti tudi s to reformo. Vroče jim bo, če se jim bodo postavile gospodinjstvo po robu. Danes je bil trg dobro zasaden, vendar ni bilo navala kakor ob sobotah. Cene so v splošnem nespremenjene, pač pa se je nekoliko povenilo grozdje, ki ga prodajajo zdaj v epiošnem po 5 in 6 Din kg.

— Iz Sentjakobski trg. Ki je bil nazivlje poskusom poživiti ga precej mrtve, je postal živahen kar čez noč. V svrhu razbremenitve glavnega trga so ga dočeli trg poseben sadni trg, kamor prinašajo ogromne množice sadja zlasti ženske z Dolenjskega, Bele Krajine in celo iz Hrvaške. Sadej prodajajo razmeroma poceni, zato tam tudi ne manjka kupcev in gre prodajalcem posel dobro od rok.

— Iz Napad pošev. V nedeljo so opazili ljudje pravo armado neke vrste rjavih polžev na Dolenjski cesti. Oni, ki jih niso videli, temu niso verjeli ter so se norčevali, češ, da nekateri radi vidijo pošasti ob nedeljah. V resnici je pa letos na Dolenjskem izredno mnogo takih polžev in kmetje v nekaterih krajih tožijo, da jim polži delajo na njih veliko škodo. Tu in tam so baje že povsem uničili fižol. Polži so se pojavili v množicah že spomladi in otroci so jih pobirali po njih kakor hrošče pod drevesi, da bi jih uničili. V nedeljo je najbrž prišel kdo polž v Ljubljano in jih spustil na Dolenjski cesti. Vendar so to vrsto polžev opazili tudi na Barju in Gošovu. Dobro bi bilo, da bi se oglašili »polžolog« ter objasnili za kakšno vrsto polžev gre in zakaj jih je letos toliko. Značilno je, da praznovanje ljudje raznašajo najbolj neumne čenče ter prerokujejo najhujše strahote zaradi polžev, pač zato, ker ne vedo, da je največja narečja samo praznovanje, zlasti dandanes.

— Iz Posli vsem natakarijem in vsem uslužbenstvom gostilniške stroke! Danes, dne 26. t. m., to je med sredo in četrtnikom ob 2. uri se vrši članiki sestanek, ki je važen glede na predložena pogajanja radi maksimiranja plač kolektivnih pogodb in volitev delegata za delegatsko skupščino v Zagrebu. Glavna uprava je najvelja na ta sestanek svojega posebnega delegata. Ker je sestanek za naše izboljšanje izredno važen.

— V smrt zaradi nesreče. V ponedeljek zvečer so se ustrelili v bližini Zagreba javni nametbenec Mile Vračinič. Bil je mlajbliji, pa mu dekle ni vrnilo ljubezni. Prijateljem je pravil, da si bo končal življenje, ker brez svoje ljubljanske ne more živeti. Tako je tudi storil.

— Drage plačana ljubzen 130 kg težke vdove. Pred sodnikom poedinec v Splitu se je zagovarjal v ponedeljek 25letni Rade Ostojčić iz Povlja na Braču, obtožen, da je ukradel vdovi Mariji Zlatar iz istega kraja nad 50.000 Din. Ostojčić je imel z vdovo ljubavno razmerje in v preiskavi je izpovedal, da mu je plačala po vsakem ljubavnem sestanku 80 dolarjev, pozneje je pa izpremenil svoj zagovor, češ, da je prisiljen pri njem najdeni denar v Ameriki. Oškodovana vdova ni mogla priti na sodišče, ker je težka 130 kg in sploh ne more hoditi. Ostojčić je bil obsojen na poldruge leto strogega zapora, vdovi mora pa vrniti 3900 dolarjev.

— Živ otrok iz mrtve matere. V državno bolnico v Sarajevu so pripeljali v ponedeljek neko gospo, ki je kmalu umrla. V hipu, ko je nastopila smrt, jo je primarij dr. Bokonić operiral in posrečilo se mu je spraviti iz mrtve matere živega otroka.

— Iz Vred vaših oči si obvarujete je z optično čistimi brušnimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašan optik. Stari trg 9. Ljubljana.

KINO UNION, tel. 22-21

Na splošno željo predvajamo še danes ob 16., 19.15 in 21.15 prekrasen film

Duše pod bičem

Kot dopolnilo 2 najnovejša tednika (Fox in Ufa) in nov zanimiv film o berlinski olimpijadi

JUTRI!

JUTRI!

PREMIERA

TAJINSTVENI POTNIK

— Iz Pevski zbor Glasbene Matice ima v četrtek dne 27. t. m. točno ob 20. uri važen sestanek, vaju in razgovor vsega članstva. Nova koncertna sezona se prične v torek 1. sept. ob 20. uri s pevsko vajo vsega mešanega zbora. Vpis novih članov bo letos izjemoma šele v začetku oktobra.

— Iz Vpisovanje na Drž. osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani bo 1. 2. in 3. septembra 1936 od 9. do 12 ure. Vsa ka gojenka prinese s seboj zadnje šolsko izprijelavo in prijavo, kolekovano s 5 Din in podpisano od staršev. Prijave se dobe pri slugi po 50 par. Poleg tega naj prinese vsaka, ki se želi vpisati, potrdilo davčne uprave ali pristojnega urada v višini plačanega davka. Vsa ostala pojasnila dobiti na zavodu.

— Iz Preprečen vrom. Ko je prišel malo po polnoči stražnik Zavoda za zaklepanje in straženje, ki ga vodi g. Počkaj, pred Hamannovo trgovino na Mostnem trgu, je opazil odprta vrata v trgovino. Tiho je vstopil potem je pa iz previdnosti hitel obvestiti stražnika pred magistrat. Ta je poklical še tovariša na Marjinem trgu in to je trajalo baš toliko časa, da je mogel vlomilec pobegniti. Ko so prišli nazaj v trgovino, so našli vrata priprta, na mizi pa je bila ročna blagajna, a še neodprta, ker se je vlomilec preveč mudilo.

— Iz Poskusne samomor. Ponoči so prepeljali v bolnico 48letno soprogo vpkokojnega železniškega sprevidnika Josipino G. stanujočo na Gradu. Nearečnica je izpila v navalu obupa večjo količino lizola. V bolnici so ji še pravočasno izprali želodec in je že izven nevarnosti.

— Iz Sentjakobski gledališki oder vabi vse, ki imajo veselje do igranja, da se prijavijo v petek zvečer ob 20. v društvenih prostorih v Mostnem domu. Za otvoritev pripravljajo večje slovensko delo, s katerim bo proslavil 15 letnico svojega obstoja.

— Iz Enodnevnih artilerist na Korosko priredi 30. avgusta izletna pisarna Okorn. Ljubljana, hotel Slon. Cena vožnji s prehrano in prehodom mej. Din 185.—.

Iz Ptujja

— Prihodnja javna občinska seja mestnega sveta bo v četrtek 27. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je tudi vprašanje otvoritve avtobusne proge v Haloze.

— Ogenj. Pri posetniku Ivanu Toplaku v Placarju, občina Sv. Urban, je nedavno ponoči izbruhnil ogenj, ki je uničil gospodarsko poslopje z vsem inventarjem. Škoda znaša 20.000 Din. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

— Tuji v Ptujju. Razen tujcev, ki preživijo v Ptujju svoje počitnice razmeroma v velikem številu, potuje skozi Ptuj mnogo tujcev z velikimi modernimi avtobusi, in ti se kaj radi ustavljajo v našem mestu. Pred dnevi sta se ustavila v Ptujju dva francoska avtobusa s 60 potniki, ki so se vračali preko Budimpešte nazaj na Francosko. Včeraj pa je vozil skozi mesto zopet eleganten nemški avtobus iz Wuppertala s 30 potniki. Potovali so v Italijo.

— Vpisovanje v državno mešansko šolo Maksa Pletersnika v Ptujju se vrši 1. 2. 3. in 4. septembra 1936 v zbornici v II. nadstropju. — 5. septembra je konferenca učiteljskega zbora. — 6. septembra bo otvoritvena služba božja v mestni župnijski cerkvi. — 7. septembra bo začetek rednega pouka. — Za vpis v razrede, ki se za 2. 3. in 4. raz. ne sme vršiti brez spričevala o dovršenem nižjem razredu je treba izpolniti »Prijava«, ki se dobi pri šolskem slugi in na katero je treba prilepiti kolek za 5 Din. — Ob vpisu je plačati šolnino, kakor je to razvidno iz »Izvestij« za preteklo šolsko leto 1935-36 in prispevek za zdravstveni fond in še posebej vpisnino. — Vsa učenec mora prnesti s seboj tudi potrdilo davčne uprave o višini neposrednega davka svojih staršev. Za zdravstveni fond se plača 20 Din.

— Požar. Na Dravskem polju se še vedno množe požari. Pred dnevi je zopet začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Valentina Laha. Ogenj je uničil vse possestvo z vsemi pridelki vrod. Zgoraj so tudi poljedelski stroji in orodje. Škoda se ceni na Din 30.000.

— Živinski sejem. Na zadnji živinski sejem je bilo prignanih 73 volov, 14 bikov, 316 krav, 49 juncev, 103 telet, 113 konj in 13 žrebet. Vsega je bilo prignanih 680 glav živine, prodane pa 304. Vole so prodajali po 3,25 do 4,70, krave po 1,80 do 3,50, biko po 3 do 4, junce 3 do 3,50, teleta od 2 do 4 Din za kg žive teže. Konje so prodajali po 1000 do 4000 in žrebeta po 500 do 2000 Din. Na svinjski sejem je bilo prignanih 244 svinj, od katerih jih je bilo prodanih 81. Svinje stare od 6 do 12 tednov so prodajali po 60 do 130, debele svinje po 5,50 do 7 Din in plemenske svinje po 5 do 5,50 Din za kg žive teže.

— K samomoru Jožefa Gosaka, ki si je na tragičen način končal v soboto ponoči življenje s strelom v prsa, doznavamo, da je bil zadnje čase zelo potr. Gosak je nedavno padel po stopnicah in se težje pokodoval po glavi. Pozneje je večkrat tožil o bolečinah v glavi.

— Lepi dnevi, ki so zadnje čase pastopili, privabljajo še vse polno kopalcev na obzreje Drave. Zlasti veliko kopalcev je v mestnem kopališču. Zrak ima do 30 stopinj C, voda pa od 15 do 17 stopinj C. Vse kaže, da bo trajala kopalna sezona še do konca meseca. Noči pa so postale že zelo hladne.

— Z živilskega trga. Živilski trg je zelo bogato založen s povrtnino. Zadnje čase gospodinjstvo zelo pridno posega po paradiznikih za vkuhanje, pa tudi po zeleni papriki, ki jo dobiš 6 komadov za 1 Din. Tudi sadja je veliko, posebno hrušk in jabolk. Hrušk dobiš za 1 Din 3 do 6 komadov, istotako jabolk. Zrele so tudi še alive in jih dobiš 30 za 1 Din. Par piščancev je od 16 do 20 Din, za pečenje pa do 32 Din.

MALI OGLASI

sesta 0,50 para, davek Dtr 3. — oeseda 1 Din, davek 3 Din. prekinje
za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko — Popustov za male oglasne se priznava.

RAZNO

Vzorec pošlje brezplačno
»Radionovine«, Zagreb
Dukljaninova 1.

50 par estitaje
Zuriranje sesenje zavon prila, monogramov gumbic
velika zaloga perja a 6,75 Din.
Jutlanc. Gospodstva 12.

KLISEJE
Jugografika

NANKING, PERJE IN FUR
ZA BLAZINE IN FERNICE
zelo ugodno la v veliki izbiri
pri trdnji
ROBERT COLI
LJUBLJANA, Šolburgova 2

DOPISI
Oeseda 50 par davek 3. Din
Najmanjši znesek 3 Din

DVIGNITE PISMA V UPRAVI
»SLOV. NARODA«
»C. D. c.«, »Čistot 1918.«, »Dol.
goročno posejhot.«, »Gotovina
1002.«, »Katja 27.«, »Skromnat.«
»Zelo ugodna obrestna mera«.

POUK
Oeseda 50 par davek 2. Din
Najmanjši znesek 3 Din

UCITELJA
slov. stenografije za privatni
pouk ižem. Ponudbe pod »Ta.
koje na upravo lista. 2358

Ementalski sir

prima kg Din 14,50. Ila 13,50. čajno maslo
19.—, etiketirano 20.—, vse ostale mlekar-
ske izdelke nudijo in pošlje po povzetju
Mlekarstva industrija »TRIGLAV« — Grubišnopolje

Narodna tiskarna

LJUBLJANA
KNAFLJEVA
5
IZVRŠUJE VSA
TISKARSKA
DELA
TER SE
»PRIPOROČA«

Makulturni papir
poda
uprava »Slovenskega Naroda«,
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

KAM VODI STALIN RUSIJO?

Imena ustreljenih boljševiških prvakov — Iz govora državnega tožilca — Glavna junaka zarote proti Stalinu

Ves svetovni tišak se poča z usmrtnitvijo 16 boljševiških prvakov in moskovski proces je močno odvrnil pozornost sveta od krvavih dogodkov v Španiji. Kratko smo že poročali, da je bila smrtna obsodba izrečena v ponedeljek ponoči. Izrekel jo je vojni kolegij vrhovnega sodišča pod predsedstvom Ulrica in na predlog prokuratorja Višinskega. Na smrt so bili obsojeni:

Grigorij Jevsejevič Zinovjev, rojen 1893. obsojen 16. januarja 1936. v zadevi »moskovskega centra« na 10 let težke ječe.

Lev Borisovič Kamenjev, rojen 1883 in obsojen v isti zadevi na 10 let težke ječe.

Grigorij Jeremjevič Jevdokimov, rojen 1884 in obsojen v isti zadevi na 8 let.

Ivan Petrovič Bakajev, rojen leta 1887 in obsojen v isti zadevi na 8 let.

Sergej Vitaljevič Mračkovski, rojen leta 1883.

Ter Vaganjan (Vagaršak), rojen 1893, Ivan Nikitič Smirnov, rojen 1880.

Vitam Aleksandrovič Drejcer, rojen 1894, Isaak Isaakevič Reingold, rojen 1897.

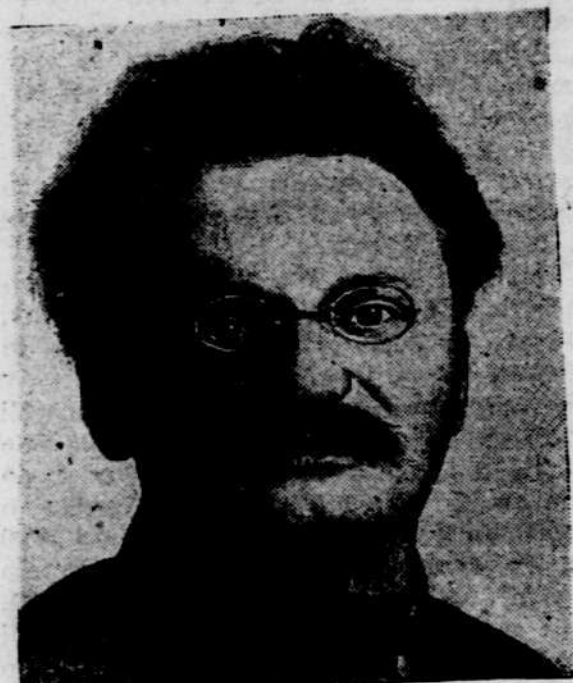
Richard Pikel, rojen leta 1896.

Eduard Salomonovič Goltzman, rojen leta 1892.

Fritz David Krugljanski, rojen leta 1897, Valentin Pavlovič Olberg, rojen leta 1907.

Berman-Jurin, (Aleksander Omic) rojen leta 1901.

Mojsej Ilič Lurje, rojen leta 1897, Nathan Lazarjevič Lurje, rojen leta 1901.

Zadnji dan obravnave

Strani in ogledni so bili zločinci obtoženci, naperjeni proti naši socialistični vladi. S temi besedami je začel državni tožilec Višinski svoj govor. Opozoril je na to, da so zločinci izgovarjali roko proti prvim komunističnim strankam in Stalinu na čelu in umorili enega najboljših sinov delavskega razreda Kirova. Višinski je dejal, da pred sodiščem ne stoji politika, temveč topla morilnica, ki so se hoteli polastiti državnega krmila. Vsa njihova smrtina je bila naperjena proti vodji stranke, politbiroja in centralnega odbora Stalinu in njegovim tovarišem. Od Trockega izvirajoče ideje so sprejele tajne organizacije trockistov. Zinovjev in Kamenjev sta prišla do iste ideje in tudi sprejela direktivo Trockega kot podlagi akcije. Bistveno na tem procesu je to, da je dejal Višinski, da so združili obtoženci protirevolucionarno idejo in protirevolucij, onarno akcijo s teroristično prakso. Zanimajo politiko obtožencev je karakteristično državni tožilec kot orientacijo premaganec.

Obtoženci so sami izpovedali, da jim je dal Trocki navodila, naj v primeru vojne izrabljajo vse neusphe, da se poklene vodstva, organizirajo in oborožijo nezadovoljne množice in organizirajo upore proti sovjetski vladi. Kamenjev in Zinovjev sta bila glavna organizatorja in sokrivca umora Kirova. Delala sta po neposrednih navodilih Trockega in bila v tajnih stikih s fašistično nemško Gestapo. Smirnov je prav tako kakor Zinovjev in Kamenjev odgovoren za vse teroristično delovanje združenega centra, ki mu je bil ustanovitelj, in vsi njegovi poskusi zatajati vodilno vlogo so samo prizadevanje izogniti se odgovornosti.

Državni tožilec je govoril potem o vlogah drugih obtožencev. Končno je pa poveljil smrti delu govora vlogi Trockega v tej zaroti. Trocki ni bil samo duša zarote in cele vrste zločinov, ki so jih pripravljali zarotniki temveč je pošiljal v Rusijo tudi preizkušene agente svoje osebne znanke. Tako je poslal s pomočjo Gestapo v Rusijo Olberga, da bi pripravil atentat na Stalina. Vedoč, da en človek za to ne zadoštuje je najel še Berman-Jurina, ki ga je osebno pregovoril in poslal v Rusijo. Jasnje je dokazano, da sta Berman-Jurin in Fritz David agenta Trockega. Kako važna je bila njuna naloga, priča tudi to, da ju je izbral sam Trocki. Državni tožilec je smatral za dokazano, da so hoteli zarotniki postaviti na čelo GPU Bakajeva z namenom, da bi zbrisali sledove zločinov, kakor tudi to, da so teroristi prisilili Zinovjevega tajnika Bogdana k samomoru.

Bliža se zadnja ura obračuna s težkimi zločini, ki so jih zagrešili ti ljudje proti naši veliki domovini je izjavil Višinski. Pred seboj imamo nevarne zločince, ki so se težko pregrešili proti našemu ljudstvu, proti našim idejam, proti voditeljem sovjetske države in delovnemu ljudstvu vsega sveta. Zahrbnemu sovražniku se ne sme prizanašati. Zahtevam, naj bodo ti stekli psi ustreljeni vsi brez izjeme. Govor državnega tožilca je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Kdo sta bila Zinovjev in Kamenjev?

Oba obtožena Zinovjev in Kamenjev sta spadala k stari revolucionarni gardi, ki ima za seboj podtalno delo pred revolucijo, po revoluciji je pa zavzemala najvišja mesta. Grigorij Jevsejevič Zinovjev, s pravim imenom Apfelbaum, rojen leta 1893., je leta 1908 pobegnil v tujino, kjer se je seznanil z Leninom in drugimi v emigraciji živječimi boljševiški prvaki. Z Leninom se je vrnul leta 1917 v Petrograd, kjer je bil izvoljen za predsednika sovjeta delavcev, kmetov in revolucionarnih vojakov. V marcu 1918 je bil izvoljen za predsednika komunistične internacionale. V teh letih sta se silno dvignila njegova slava in vpliv. Leta 1923 je bilo mesto Jelizavetgrad njemu na čast preimenovano v Zinovjevsk. Po Leninovi smrti leta 1924 je prišel na najodgovornejše mesto v ruski komunistični stranki. S Trockim, Kamenjevim in Stalinom je vodil politiko stranke in sovjetske vlade. Njegov padec se je pričel leta 1925, ko se je pridružil opoziciji proti oficijelnemu vodstvu. Leta 1926 je moral odložit predsedstvo komunistične internacionale, ki jo vodi zdej znani bolgarski komunist Dimitrov. Leta 1927 je moral Zinovjev odložit tudi članstvo v osrednjem odboru stranke.

Leta 1928 se je na videz pomiril s Stalinom in postal član predsedstva sovjetskih strokovnih organizacij. Kakor je bil pokazal sedanjí proces, Zinovjev ni opustil tajnega opozicijskega roverjenja. Vodil je

dvolično politiko, za hrbtom komunistične stranke je organiziral opozicijski pokret, navezal je stike in se sporazumel s trockisti. Bil je pa razkrinkan in leta 1932 izključen iz stranke. V tem času je nastopil pod opozicijskega političnega boja k organizaciji zarotniških skupin. Lani v januarju je prišel po umoru Kirova na založno klop in kot eden najintelektualnejših povzročiteljev umora je bil obsojen na pregonstvo v Sibirijo. Šele nova preiskava in aretacije nove atentate na boljševiške prvake snujočih terorističnih skupin je razgalila Zinovjevo vlogo v polni luči.

Zinovjev je bil znan tudi kot publicist. Njegovi najvažnejši spisi so prevedeni v vse svetovne jezike. To so »Problem vojne«, »Imperializem in svetovno gospodarstvo«, »Stara Evropa«, »Francoski socializem in svetovna vojna« itd. Zinovjev je tudi avtor publikacije »Lenin« in knjige »O leninizmu«.

Drugi najpogostejši član Zinovjeve skupine je bil Lev Borisovič Kamenjev, s pravim imenom Rosenfeld, rojen leta 1883. Kamenjev je deloval v socialdemokratski stranki že od leta 1902, ko je bil izključen iz moskovskega tehnološkega zavoda zaradi udeležbe pri demonstracijah. Pozneje je deloval v revolucionarnih krožkih v Tiflisu. Ob razkolu stranke leta 1905 se je pridružil boljševiški skupini. Leta 1908 je bil aretiran. Pozneje se mu je pa posrečilo pobegniti v tujino. V Zenevi se je seznanil z Zinovjevom in Leninom in sodeloval s njima v uredništvu »Proletarac«. Pozneje je urejal s Trockim na Dunaju »Pravdo« in »Socialnega demokrat«. Leta 1914 se je vrnil v Rusijo, bil je pa kmalu aretiran in obsojen na došmrtno izgonstvo v Sibirijo.

Šele po februarški revoluciji se je vrnil v Petrograd in igral važno vlogo v revolucionarnem pokretu. Urejal je »Pravdo« in bil izvoljen za člana centralnega odbora komunistične stranke. Na II. kongresu sovjetoj pa za predsednika centralnega izvršnega odbora. Bil je sovjetski delegat na mirovnih pogajanjih v Brest-Litovsku. Pozneje je bil imenovan za poslanika na Dunaju, toda svojega mesta ni nastopil, ker mu je bilo poverjeno vodstvo pogajanj s Finsko. Jeseni leta 1920 je vodil s Krasinom izredno važna pogajanja o obnovitvi stikov z Anglijo. Leta 1923 je bil izvoljen za predsednika moskovskega sovjeta, pozneje pa za predsednika sovjeta ljudskih komisarijev, ki mu predseduje zdej Molotov. V tem času se je še ostri boril z Zinovjevom proti Trockemu. Leta 1925 je pa že bil kazni opozicijske nazore. Leta 1926 je bil komisar notranje in zunanje trgovine, toda že v novemburu istega leta je moral odložit vse funkcije zaradi stikov z opozicijo. Leta 1927 je bil izključen iz stranke in šele po javnem priznanju svoje zmožnosti je bil znova sprejet in poverjeno mu je bilo vodstvo glavnega koncesionarskega komisarijata. Nadaljni stiki z opozicijo so ga pa dočela kompromitirati. Od leta 1928 je tesno sodeloval z Zinovjevom, vodil je važna pogajanja z drugimi opozicijskimi skupinami in začel na nevarno pot terorističnega podtalnega roverjenja. Zvezal je svojo usodo z usodo Zinovjeva.

Tudi Kamenjev je znan kot publicist. Njegovi članki, razprave in govori so izšli v 11 zvezkih. Bil je prvi ravnatelj Leninovega zavoda, urejal je Leninove zbrane spise in Leninov zbornik. Tudi drugi ustreljeni zarotniki so skoraj brez izjeme stari člani komunistične stranke, ki so zavzemali visoka mesta v stranki in državni upravi. Bili so ljudje, ki so se znali med revolucijo junaksko boriti, niso pa znali graditi, niso znali delati po revoluciji. Obtožnica in obsodba označujeta njihov poklic splošno s besedo »uradnik«.

Vtis usmrtnitve

V diplomatskih krogih vlada splošno prepričanje, da se pripravljajo v Rusiji važni dogodki. V terek jutraj je ostrmel vsa Moskva. Obravnava proti starim komunistom Kamenjevu, Zinovjevu, Jevdokimovu in Smirnovu je bila mimo ruske javnosti kakor sanja, ki se v njih nihče ni mogel spoznati. Namestu zagovora so obtoženci sami vse priznali in se celo obremenjevali. Videlo se je pa, da je njihov namen čim bolj obremeniti Trockega. Nihče ni mogel

razumeti, zakaj je bilo Stalinu toliko do tega, da zdej pokaže Trockega kot kolovodjo nevarne zarote v Rusiji. Proti obtožencem ni bil predložen sodiščni noben dokument, proti njim ni padla nobena stvarna obsodba. Mesto državnega tožilca so sami zahtevali smrtno kazen, tako da so mu ojašali delo, ker se je lahko samo pridružil njihovi zahtevi. Stari komunist Kamenjev in tudi v komunizmu mnogo elastičnejši Zinovjev sta v svojih govorih raje zahtevala smrt, nego da bi prisla v ječo, češ, da sta v ječi že dovolj presedela pod carskim režimom.

V Moskvi ni nihče verjel, da bo smrtna obsodba izvršena. V centralnem odboru, ki je imel odločitev v rokah, sede stari komunisti, stari tovariši obtožencev iz borbe proti carizmu. Ljudje, ki jim je opetovano pretila smrtna nevarnost in ki so si z združenimi močmi pomagali. Splošno je prevladovalo mnenje, da bo vse končalo s javno obsodbo Trockega in pomilitivijo obsojencev vsaj na došmrtno ječo, iz katere bi prišli ob prvi priliki pomilitiviji.

Zato je Zinovjev v terek jutraj ostrmela, ko se je zvedelo, da je osrednji izvršni odbor odbil formalno prošnjo za pomilitivijo.

Nemška kritika o naši sokolski vrsti

Po dolgem presledku je nastop naših Sokolov na olimpijadi svetovno telovadno javnost naravnost iznenadila

Ljubljana, 26. avgusta.

Vse strokovno časopisje evropskih telovadnih zvez se obirno bavi s kritiko zadnje telovadne tekme na berlinski olimpijadi, ki je bila ena najzanimivejših in najtežjih mednarodnih tekem vseh. Za tekmo se je prijavilo 16 vrst, odstopili sta belgijska in poljska vrsta. Med 14 vrstami je zasedla naša, jugoslovanska sokolska vrsta 6. mesto, kar je pri tako ostri konkurenci še vedno zelo častno mesto. Da bi imela naša sokolska vrsta na razpolago sredstva, kakor so jih imela na pr. Nemčija, Švica, Finska, CSR in Italija, bi bil naš uspeh še mnogo večji, saj se svetovna telovadna kritika zelo pohvalno izraža o naši tekmovalni vrsti. Ker je »Slovenec« napadel našo vrsto, da je bila najslabša, kar smo jih dolej poslali v inozemstvo, pogledajmo kaj piše o nji »Deutsche Turnzeitung« z dne 14. avgusta.

Nemški telovadni strokovnjak Josip Göhler v obširnem članku pravi o naši tekmovalni vrsti: »Težko stališče je imela Jugoslovija, ki je začela z drogom, na katerem je predpisana vaja najtežja. Toda treba jim je priznati — Jugoslovenci so bore hrabro, vsi so vajo napravili, če ne pri prvem poskusu, pa pri popravu. Videlo se je, da je bil hudo bolan, toda pred olimpijado se je zmagovalec v Parizu (1924) še enkrat dvignil in s svojo udeležbo ojačal dobro jugoslovansko vrsto.«

Dopisnik »Deutsche Turnzeitung« ki mu je bila poverjena naloga ocenitve posameznih vrst na krogih, Berthram piše: »Jugoslovenci telovadijo, da in to res izvrstno.« Omenja br. Grlica in še posebej najstarejšega telovadca na stadionu br. Stuklja, ki je po njegovem mnenju še vedno »svetovna klasa«. Vse spoštovanje Stuklju. S svojimi tovariši je dosegel 67.566 točk, kar je pri izredno ostri oceni sodnikov naravnost izvrstno. Posebej je opisuje vajo brata Stuklja, ki res nekaj zna. »Vsi njegovi tovariši so telovadili dobro.«

Drugi telovadni strokovnjak Nietzold, poročevalec za bradljo, piše o naši vrsti: »Kot zadnji je okoli poldneva so nastopili na bradlji Jugoslovenci. Vitke in krepke postavne — popolnoma v belem — niso

ki jo je bil vložil vojni kolegij v svoje strani, ker so obsojenci odklonili pomilitivijo in zahtevali, naj se smrtna kazen izvrši. Od proglasitve obsodbe je minilo doletenih 72 ur, in tako ni preostajalo drugo, nego izvršitev smrtne obsodbe. Obsojenci so bili ustreljeni v terek zgodaj jutraj. Kje je bila smrtna obsodba izvršena. Kdo je moral prevzeti to mučno nalogo, tega nihče ne ve. Znano je samo, da so bili vsi obsojenci ustreljeni. Nihče pa ne ve, kako in zakaj je do tega prišlo.

Zvezda Trockega ugasnila

V Rusiji se zdej mnogi ne morejo verjeti, da je bil ustreljen Kamenjev. Ljudje majajo z glavami in govore skrivajo, da so Kamenjeva in njegove tovariše samo odpeljali nekam, kjer ne bo nihče vedel za nje. Toda to je samo prazno besedičenje. Vse kaže, da stoji Rusija na pragu nove ere. Stalin slavi svojo največjo zmago, nobene ovire nima več pred seboj, zdej bo lahko nemoteno vodil Rusijo po novih potih. Streli v Moskvi so ugasnili tudi zvezdo Trockega. Kam vodi Stalin Rusijo, je seveda še zagotvetka, kakor je zagotvetka on sam.

kazali se nikakega zmanjšanja borbenosti in so Fincom vedno za petami. Dosedanjo višino so vzdržali tudi na bradlji. Pri skrajno rigoroznem ocenjevanju inozemskih sodnikov se je gibala ocenitev okoli 7,5 točk.

Poročevalec Diem za proste vaje piše: »Jugoslovenci so napravili izvrstven vtis. Posebno dobro obvladajo parterno gimnastiko, kar kaže smotno vadbo. Pri prostih vajah se je Jugoslovija plasirala znatno boljše od vrst, ki so telovadile pred njo.«

S tem se ni rečeno, da je kritika popolnoma izčrpana, ima pa dobro lastnost, da je nepristranska. Z Nemci doselej še nismo tekmovali. V Los Angelesu nas ni bilo, ravnotako ne v Budimpešti. Sportna zgodovina tedaj hitro zaostara in tedaj ni čuda, da so nas gledali kot nekakšne začelnike. Po dolgem presledku pa je naš nastop svetovno telovadno javnost naravnost iznenadila. Vse kaže, da je mednarodna konkurenca zaradi naše dolgoletne odsotnosti na nas že popolnoma pozabila. Tako omenja na pr. Göhler, »da se je po treh obveznih vajah pokazalo popolnoma nepričakovano dejstvo, da Jugoslovenci po točkah le prav malo zaostajajo za Finci«, in nadalje, »da bo treba z našo vrsto v kratkem prav resno računati.«

Kakor iz zgornjega izhaja, je dosegla naša vrsta s svojim odličnim nastopom laskavo priznanje mednarodnega telovadnega sveta, pri čemer je treba upoštevati še to, da kritiki niso računali, da naša vrsta ni imela tako glede priprave, kakor drugih ugodnosti tako lahkega stališča, kakor nemška ali katekralni druga vrsta, ki se je udeleževala vseh zadnjih mednarodnih telovadnih prireditvev in katerih trening je trajal toliko let, kakor pri naši vrsti mesecev. Berlinska telovadna tekma je bila ena najtežjih in je bil to boj vseh proti vsem, bodisi telovadec ali — sodnik. Ocenjevanje je bilo skrajno ostro, toda ne pri vseh enako, kar posebno izhaja indirektno iz vseh poročil nemških strokovnjakov. Izjemo so tvorili edino le sodniki na drugo, kar smo jim takoj tudi priznali. To jugoslovansko priznanje Nemci v svojem časopisu še posebej poudarjajo. Nemalo pa je bilo naše stališče oteženo, ker smo imeli manj sodnikov, kakor pa narodi, ki so zasedli mesta pred nami.

Po dolgoletni odsotnosti smo z uspehom v Berlinu lahko zadovoljni, v kolikor se pri Sokolu o zadovoljnosti sploh govoriti da, saj pravi sam Tyrš, da mora biti v sokolstvu »večno nezadovoljstvo« in stremeti za čim večjo popolnostjo. Berlinska tekma je bila za naše tekmovalce nov mejn in prepričani smo, da so si pridobili novih in bogatih izkušenj, ki jih bodo koristno uporabili na prihodnji mednarodni tekmi v Pragi leta 1938.

Kupujte domače blago!

André Theuriet:

Nevarna lepotica

Roman

Ti izbruhli jeze nad Terezijo so bili krivi, da se je Jakob v mislih rad vračal v skromno družbo v Rochetailllee, s katero je bil tako nenadoma prekinil vse stike. Doselej se je premagoval in ni hotel misliti na njo, toda zdej je njegova izmučena duša čisto zabodila tja na svojem križevem potu. Z boleštvom v srcu je videl v duhu zopet domače ceste, po katerih je tako rad hodil zvečer v mislih o zasnovani sliki in stezice na bregu reke Anjou, kjer je zasnoval svoje najlepše slike. Razmišljal je, da bi ga tam v dragem domačem kraju ne ovirale v delu težave in ovire kakor tu v Nizzi.

In na koncu vsake stezice, na ovinku vsake ceste njegovega rojstnega kraja mu je kot neizprosna usoda oživela v mislih in mu zastavila pot podoba žene, ki jo je tako brezčutno izdal in ki jo je tako dolgo nazival »moja muza in ogenj«. In tedaj se je v njegovem srcu

nekaj uprlo ter mu prigovarjalo, naj začne misliti drugače. Ponos mu je bil priznati, da je imela Terezija blagodejen vpliv na njegov talent. Mar ni še vedno v polnem razvoju svoje umetnosti? Mar ne učinkuje narava na jugu enako sugestivno, kakor v Rochetailllee? Mar ga Manina ljubezen in njena originalna duša ne moreta utrditi, da bi obnovil in umetniško razvil svojo umetnost? Zakaj bi ta patricijka ne mogla imeti enako blagodejnega vpliva na njegove bodoče umetnine?

Zakaj? ... O gorje! nikakor ne. kajti čutil je, da med njima ni one stalne skladnosti misli, tiste skrbi vsake minute, tiste neznane samozatajevanja, ki vzpodbujajo in krepi umetnika v njegovem prizadevanju. Baronica Lieblingova je morala žrtvovati preveč časa za posete, zabave in toalete, da bi se mogla resnično in potrpežljivo zanimati za dolgočasno delo, opravljeno z večjim ali manjšim uspehom, predno dokonča umetnik svoje delo. Z zanimanjem in občudovanjem je gledala sliko, toda kot lajik in diletant, ki je bila že naslikana in je visela v okviru. Za vse podrobno delo prei pa ni kazala nobenega zanimanja.

Nerada gledam, kako se v kuhinji kuha, — je dejala večkrat. Ni mu bila niha

pomočnica, niti koristna svetovalka. Jakob je bil prišljen priznati to. V svojem srcu je bil ogorčen nad tem in pogosteje nego prej je se v občevanju tako ali drugače pokazal svoje razočaranje.

Ščasoma je pa jelo to baronici Lieblingovi presedati. Jasnje je bilo, da ne bo dolgo prenašala njegove sitnosti. V začetku jo je to jezilo, pozneje se pa ni več zmenila za Jakobovo godrnjanje. Iskala je razvedrila med veselejšimi prijatelji. Teh je bilo dovolj, a največkrat se zahajal k nji knez Gregorijev.

Bil je eleganten, svetli, lep mož. iz boren družabnik. Po vseh svojih lastnostih je bil Mani vseh. Ukamnil je takoj, da ji je postal simpatičen in posvečal ji je dvojno pozornost. Mania je bila vesela njegove družbe in tega ni prikrivala. Nagli prevrat ljubavnega razmerja do Jakoba in temu sledeče razočaranje je do prineslo utrujenost, v katero je zanesel galantni in uglati knez prijetno osvetežev.

Nikoli ji ni prišlo na misel, da bi si preskrbel naslednika po Jakobu, kajti s svojim poskusom v ljubezni je imela neprijetne izkušnje. Dasi je na ostala zvesta svoji besedi, ni dolgo pomišljala, navela je prijateljske stike z mladim, visoko izobraženim in družabno uglednim možem, ki ji je posvečal toliko po-

zornosti. S Sergejem Gregorijevim sta bila iz istega družabnega sloja, govorila sta enak jezik: ni se ji bilo treba bati mučnih izbruhov, nasprotujočih družabnemu redu, ki so ji šli na živce kakor mesalanca.

Kmalu je postal knez najdražji kavalir baronice Lieblingove. Vsako popoldne med peto in šesto uro je Jakob videl, kako prihaja po ulici la Paix in ves iz sebe je zvedel, da je bil zelo prijazno sprejet. Vedno mu je bila zoperna družba mladih gizdalinov v salonu Manie Lieblingove, toda videl je, da mu niso nevarni in kazalo je, da se Mania prav nič ne zmeni za nje. Toda s knezom Gregorijevim je bila stvar drugačna. Jakob je bil dovolj bistroviden in spoznal je v njem redke vrline, visoko izobraženega in značajnega moža. Pogosti knezovi poseti pri Mani in njena prijaznost z njim je kmalu razvela novo sumničarje, ki ga je umetnik čutil že med velikonočno svečanostjo pri knežini Kolombini. Od tistega trenutka se mu je zdelo vse sumljivo in nikjer ni mogel najti miru.

Spoznal je tudi, kaj je nezaupanje, krivica in grenkoba ljubosumnosti. V strahu je sledil vsaki kretnji in besedi mlade žene in kneza Gregorijeve. Tudi najneznatnejši in najnedolžnejši izraz la-

skavosti ali zaupanja je vzbujal v njem neprijetne domneve. Doma si je vedno belil glavo in razmišljal pozno v noč o vsem, kar je bil doživel čez dan neprijetnega. Tudi povsem nedolžni dogodki so postali važni v njegovih očeh in držali so njegovo bolno domišljijo. Ure ločitve so se mu zdele neskončno dolge in se prezdajalo je vedno hitel v ulico la Paix z nemirno v duši, s krvavečim srcem in trdnim sklepom, da mora priti resnici do dna.

Čim je po vstopil v salon, so se po njegovi bujni domišljiji doma pričarali strahovi mahoma razblinili v nič. Manina razigranost in knezova dobrodušnost sta ga takoj razorožili, da ni spravljal sebe nobenega očitka. Obema se je poznalo, da nimata pred njim nobene tajne. In da bi se ne osmešil, je moral Jakob krotiti v sebi svoje sumničarje.

Nekega majskega popoldne, ko je hitel v vilo baronice Lieblingove, je hišnik pritisnil na električni zvonec in predno se stopil v vežo, so se odprla pred njim vrata in lakaj mu je stopil naproti.

— Gospe baronice ni doma, — mu je sporočil s hladno vljudnostjo, značilno za dobro vzgojene služabnike.

Jakob je menja z njegovega sumljivega in lokevkega obraza uganil, da ravna na povelje.